B-092/2003.

Labirint Barlangkutató Csoport

2002. évi jelentése

A jelentés szövegét írták:

Takács Ferdinánd
Szencz Lívia

A fényképfelvételeket készítette:

Takács Ferdinánd

Az illusztrációkat készítette:

Szencz Lívia

Számítógépes szerkesztés:

Kassai Piroska
Kassai Bence

A jelentést szerkesztette:

Takács Ferdinánd

Tartalomjegyzék

Összefoglalás 1

Feltáró kutatás

Apalányai-barlang feltárása /Szencz Lívia/ 3

Apalányai-barlang névadásai /Szencz Lívia/ 5

Apalányai-barlang térképezése /Szencz Lívia/ 6

Az Őshévíz feltörési helyei /Szencz Lívia/ 7

Cserszegtomaji kútbarlang feltárásai

Csoki-terem feltárása /Szencz Lívia/ 17

Csoki-terem térképezése /Szencz Lívia/ 18

Örömtanya feltárása /Szencz Lívia/ 22

Örömtanya térképezése /Szencz Lívia/ 23

Helikon-teremből induló járat /Szencz Lívia/ 25

Helikon-teremből induló járat térképezése /Szencz Lívia/ 26

Szabó Pál Zoltán-terem 30

Tudományos vizsgálat

Cserszegtomaji kútbarlang 35

Apalányai-barlang 36

Csoport tevékenység

Tavaszi víznyelőbontás a Csókakői patakban /Szencz Lívia/ 43

Téli túra a Csókakői sziklák környékén /Szencz Lívia/ 44

Három napos túra Szőlősardón /Szencz Lívia/ 46

Három napos túra Aggteleken és környékén /Szencz Lívia/ 47

Barlangtúrák Budapesten és környékén /Szencz Lívia/ 53

Összefoglalás

I. Feltáró kutatás

1. Apalányai-barlang feltárása

Ez évben több alkalommal szerveztünk kutatást a terepbejárásunk során felfedezett barlang feltárására. A cikk időrendben, napló szerűen írja le illetve fotók szemléltetik a 2002-ben elért kutatási eredményeinket.
2002. decemberében elvégeztük a barlang felmérését majd megszerkesztettük a térképet.

2. Az Őshévíz feltörési helyei

Darnay-Dornyai Béla az Őshévíz feltörési helyeiről végzett kutatási eredményeire építve végeztük terepbejárásainkat a Keszthelyi-hegységben annak reményében, hogy megtalálva a hévíz visszahúzódásának helyét, nagyobb barlangrendszert is találhatunk.

3. Cserszegtomaji kútbarlang feltárásai

Munkánk nagy részét hétvégék alkalmával végeztük. Figyelmünk a Szabó Pál Zoltán-teremből nyíló általunk elnevezett Csoki-terem és Örömtanya illetve a Helikon-teremből induló járat bontására irányult. Leé-Őssy Sándor elméleteire alapozva megkezdtük az „alsó szint" felkutatását, melyet a Szabó Pál Zoltán-terem nyugati tölcsérénél végeztünk-eredményesen.
Az írás ismerteti a kutatások során szerzett tapasztalatainkat és a további munkára vonatkozó összefoglalót illetve fotók szemléltetik kutatásaink eredményét.

II. Tudományos vizsgálat

Csoportunk kutatási területei illetve felkészültségünk még nem teszi lehetővé a többcélú, részletesebb tudományos vizsgálatok elvégzését, azonban a Cserszegtomaji kútbarlangban rendszeresen, minden hónapban elvégeztük a levegő radon sugárázásának mérésére szolgáló detektorok cseréjét. A kiértékelést a debreceni ATOMKI végezte így ennek eredményeit nem áll módunkban közölni.
A Cserszegtomaji kútbarlangban végzett kutatásaink illetve túráink alkalmával állati eredetű fosszíliákat, az Apalányai-barlangban csontokat és fogakat találtunk. A cikkek leírják a helyet és a leletek vizsgálati körülményeit.

III. Dokumentációs tevékenység

Elvégeztük a 2001-ben feltárt Csoki-terem, Örömtanya, Helikon-teremből induló járat és az Alsó szint felmérését, majd térképezését.

A Cserszegtomaji kútbarlangban valamint az Apalányai-barlangban talált leleteket fotókon és illusztrációként dokumentáltuk, melyeket mellékeltünk a „Tudományos vizsgálat" fejezet cím alatt található írásoknál.
A 2002-es év publikációs anyagok szempontjából is sikeresnek tekinthető. A Cserszegtomaji kútbarlangról és az Apalányai-barlangról megjelent újságcikkeket mellékeltük a jelentésben.

IV. Csoport tevékenység

A „Csoport tevékenység" címszó alatt olvasható írások áttekintést nyújtanak kutató jellegű terepbejárásainkról és a többek között tanulmányi, illetve gyakorlati célból szervezett túráinkról, melyekhez fotókat mellékeltünk.

Takács Ferdinánd

Feltáró kutatás

Apalányai-barlang

Apalányai-barlang feltárása

2002. május 14-október 6.

Vasárnap délelőtt a megbeszélt időpontban találkoztunk Takács Ferdinél. Ezelőtt pár nappal terepbejárásunk során biztató barlangidikációkra leltünk Csókakőnél, melyek hévizes eredetre vezethetőek vissza. Az általunk megbontandó bejárat mellett több berogyást és üregesedést is találtunk. A környező sziklákon pedig intenzív kristályosodást figyeltünk meg. Célunk, hogy bontás útján kitágítsuk a leendő bejáratot, és így megállapítást nyerjünk a lehetséges folytatásról. A helyszínre érve kollektív ásásba kezdtünk. A nyílást kitöltő föld eltávolítása után be tudtunk kúszni Magyarországon már barlangnak nevezhető termünkbe. A váratlan esemény hatására a „meglepetés" elnevezésben részesült. A termet feltöltő anyag kitermelése közben egy, a barlang falában található résbe ékelődött koponyára leltünk. A terem bejárati zónájából nagy mennyiségű kőzetet kellett eltávolítanunk. Munkánkat megnehezítette, hogy az időnként 50-60 kg-os köveket a meredek és szűk bejáraton keresztül tudtuk csak felszínre juttatni.
Talpszintsüllyesztés közben újabb biztató járatokat láttunk meg, a falakon oldásokkal és borsóköves képződményekkel. A teremből négy járat indult, valószínű folytatást mutatva. Ebből kettő konkrét kapcsolatban van a felszíni berogyásokkal, a többi belsőbb zónába vezetett.
A Jéé-teremből nagy mennyiségű anyag kitermelése után sikerült feltárnunk a körülbelül 3x4 méteres Basz'ki-termet, melyeket a kuszoda jellegű Umberto-átjáró köt össze. Nevét Ferdi meglepetéséből fakadó elszólásáról kapta. Innen rögtön három lehetséges továbbjutást mutató érintetlen elágazást láttunk. A terem főtéjében beékelődött csigamaradványokat és csontszilánkokat találtunk. A kitermelt törmelékben pedig egy csigolyára leltünk. A belső járatok feltöltődése ellentétben az első termekkel már csak dolomit por, felszíni anyag nem jutott be. Kuszoda jellegükkel egyelőre ember által nem járható méretekkel rendelkeztek és irányuk egyértelműen lefele húzott.
Kis létszámunk miatt nem tudtunk a felszínre depózni, ezért a továbbjutás eredményessége érdekében, a belső járatokból egyelőre a Basz'ki-terembe bobiztunk. Munkánkat egy impozáns kőtömb gátolta. Célszerűnek tartottuk eltávolítását, mivel mozgásunkat nagymértékben akadályozta. A művelet sikerességét fáradtság követte.
A Basz'ki-terem elágazásainál a Poroska-vakvágányról Kassai Piroska kitartó munkájának köszönhetően kiderült, hogy a mintegy négy méter hosszan benyúló járat végpontja járhatatlan szűkületbe torkollik. Legbiztatóbbnak a Bözse-átjáró látszott. Innen egy balra kanyarodó beszűkülő járatból a kőzet keménysége miatt egyelőre megközelíthetetlen terem vált láthatóvá. Egyenesen továbbkúszva három járatot fedeztünk fel. A bontás érdemességére vonatkozó konkrétumokat a járat teljes szelvényben végzett kitágítása során nyertünk.
Tomboló negyven fokos nyári napon bejutottunk kisebb nagyobb nehézségek árán a Sasszem-terembe. Az eddig messzebbről látott három járatról kiderült, hogy kettő lefelé indul járhatatlanul beszűkülve, a harmadik erőteljesen felfelé vezetett. Omladékos jellege miatt csak óvatos mozdulatokkal tudtunk felmászni. A főtéből belógó gyökerek a felszín közelségére utaltak. Több szűk járatot találtunk, melyekből egy összeköttetésben van a Sasszem-teremből balra kanyarodó elágazással. Ezen megállapításunkról fényjelekkel nyertünk tanúbizonyságot.

A további kutatást illetően megállapítottuk, hogy a porló dolomitból felépülő járatok igen nagymértékű omladékossága veszélyforrást jelent számunkra, így ezen irányú bontásainkat felfüggesztettük.
A jövőben energiánkat a Meglepetés- és a Jéé-teremből induló járatok kutatásába fektetjük. Terveink között szerepel a Bözse-átjáróból nyíló ez idáig megközelíthetetlen terem kibontása, amely reményeink szerint alsóbb szintekre vezethet.

A feltárást végezték: Balogh Csaba
Bézsenyi Zsolt
Kassai Piroska
Szencz Lívia
Takács Ferdinánd
Veres Attila

Szencz Lívia

Basz'ki-terem

Apalányai-barlang névadásai

A barlang elnevezésének variációi:

- Vasárnap-mert vasárnap találtuk, 49-Takács Ferdinánd éveinek száma, életkorunk összeadását is elvetve, az apa (Takács Ferdinánd) és két lánya (Kassai Piroska, Szencz Lívia) az Apalányai-barlang elnevezés mellett tettük le egyöntetű voksunkat.
- Meglepetés-terem: váratlan örömünkből fakadóan „meglepetés" elnevezésben részesítettük.
- Jéé-terem: a további kutatást is siker koronázta melyre gondolni sem mertünk, így csodálkozásunk jeléül „jéé" névvel láttuk el.
- Umberto-átjáró: a Zalai Hírlap munkatársáról- Pezzetta Umberto-neveztük el.
- Basz'ki-terem: Takács Ferdinánd örömteljes elszólásáról kapta nevét.
- Poroska-vakvágány: Kassai Piroska kitartó munkájának eredményeként kapta ezt a nevet a járat.
- Bözse-átjáró: Bézsenyi Zsoltról kapta elnevezését.
- Sasszem-terem: Szencz Lívia becenevéről kapta.

A további feltárt részek egyelőre név nélkül maradtak.

Szencz Lívia

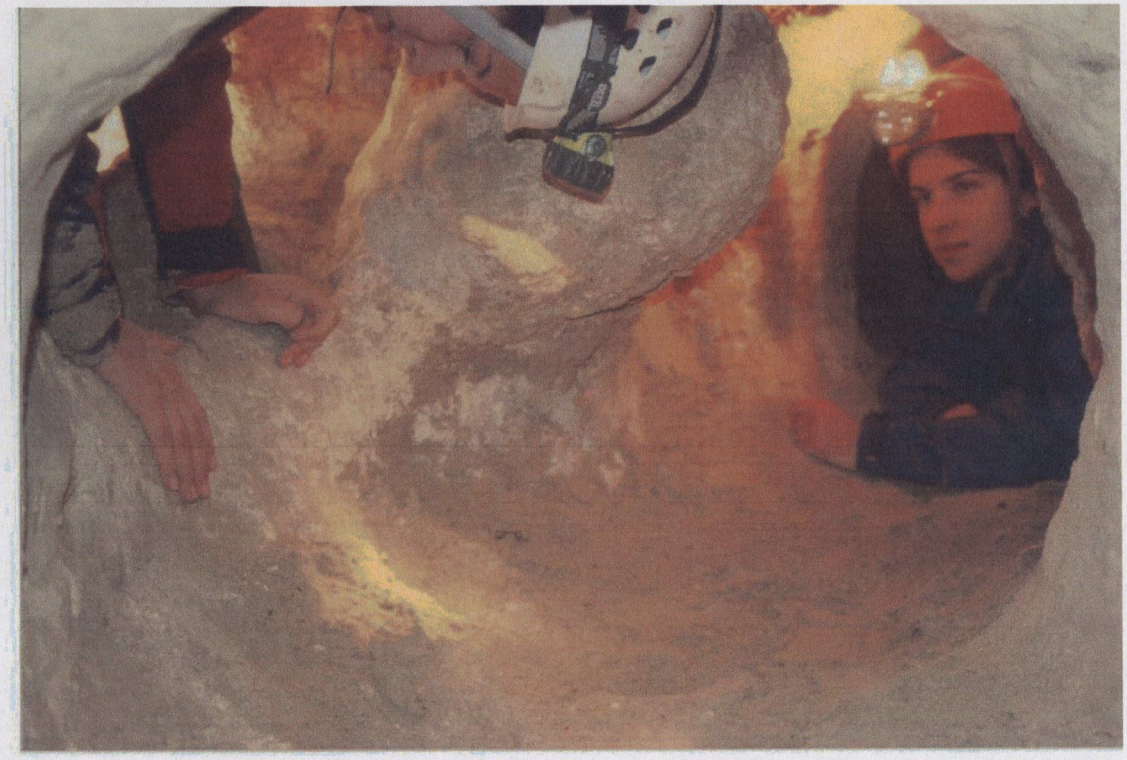

Sasszem-terem

Apalányai-barlang térképezése

- 2002. december 12-én felmértük az Apalányai-barlangot.
- Felmérést végezték: Balogh Csaba, Kassai Piroska, Szencz Lívia, Takács Ferdinánd, Veres Attila
- A barlang felmérése során alkalmazott eszközök: geológuskompasz, lejtszögmérő, poligonzsinór, acél mérőszalag, vászonerősítésű műanyag mérőszalag. A barlang pontos helymeghatározásához GPS-t alkalmaztunk, amely által kimutatott adatokat a szerkesztéseken feltüntettünk.
- A térképet szerkesztette, rajzolta: Szencz Lívia
- A térképezés folyamata: A bejáratnál felvettük az általunk kijelölt kezdő (nulla) pontot, melyből egy a Meglepetés-teremben balra kiugró sziklára mértük fel az 1-es, majd az innen benyúló ágba vettük fel az 1/1-es pontot. A Meglepetés-terem 1-es poligonpontjából felvettük ugyanezen teremben a 2-es pontot. Az innen jobbra induló mellékágba bejelöltük a 2/1-es pontot. A 2-es pontból egy szemközt belógó sziklára felmértük a 3-as pontot. Ezután következett a Jéé-teremből nyíló mellékág felmérése 3/1-es poligonpont megnevezéssel. A Jéé-teremből a poligonzsinór felfekvése nélkül közvetlenül be tudtunk mérni az Umberto-átjárón át a Basz'ki-terembe, ahol a hévizes kürtő bejáratánál vettük fel a 4-es poligonpontot. A Basz'ki-terem felméréséhez segédpoligonokat alkalmaztunk a 4-es pontból indulva (4/1, 4/2, 4/3, 4/4). A 4/4-es pontból bemértünk a Poroska-vakvágányba 4/4/1-es jelzéssel. Érdekességképpen megjegyezném, hogy a Poroska-vakvágány hossza benyúlik a Bözse-átjáróból nyíló meredeken felfele tartó járat alá. Az 5-ös pontot a Basz'ki-terem főtéjéből belógó szikla aláhajlásánál mértük fel, melyből továbbindítva a Sasszem-teremben vettük fel a 6-os pontot, ebből a még elnevezetlen terem szemközti faláig vittük a 7-es pontot. Az innen jobbra benyúló ágba a 8-as pontot, a terem balra eső irányába meredeken felfele tartó járatot pedig két poligonpont segítségével tudtuk felmérni.

Szencz Lívia

Az Őshévíz feltörési helyei

Az általunk felfedezett Apalányai-barlang Darnay-Dornyai Béla az Őshévíz feltörési helyeiről végzett kutatási eredményeire illetve ennek nyomán készített rajzára (lásd. 1. ábra) próbál bizonyítékul szolgálni. Bontásaink alkalmával különös figyelmet szenteltünk annak, hogy megtaláljuk a hévíz visszahúzódásának helyét, reményeink szerint akkor nagyobb barlangrendszerre is szert tehetnénk.
Feltételezésekre alapozva felvetődtek olyan elméletek is, hogy a már lepusztult hegység barlangrendszerének nyomaira találtunk kutatásaink során, így az egykor szebb napokat élt barlang nagy részének mi már nem lehetünk szemtanúi.

Szencz Lívia

Darnay-Dornyai Béla rajza az Őshévíz feltörési helyeiről

Apalányai-barlang bejárata

Jéé-terem

Meglepetés-terem

Jéé-terem

Basz'ki-terem, „hévízes kürtő"

Bözse-átjáró

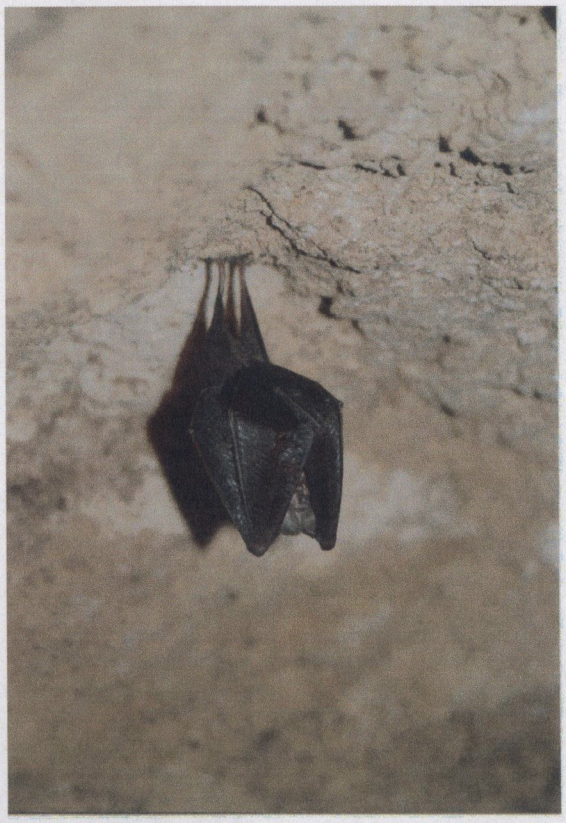

A hideg idő beálltával barlangkedvelő élőlény költözött a barlangba: denevér

A legbelső, még elnevezetlen szakasz (jelenlegi végpont)

232,9
251,3
239,1
18
Csókakői mészkőbánya
APALÁNYAI - BARLANG
Tölgy
Botta-hegy
257,7
277,8
304,4
Cser
Cserszegtomaj
1273 KKT
5189
36'70
274,0
Sziv.
Új-hegy
Sziv.
OP
186,6
207,8
II. körzet
III. körzet
176,1

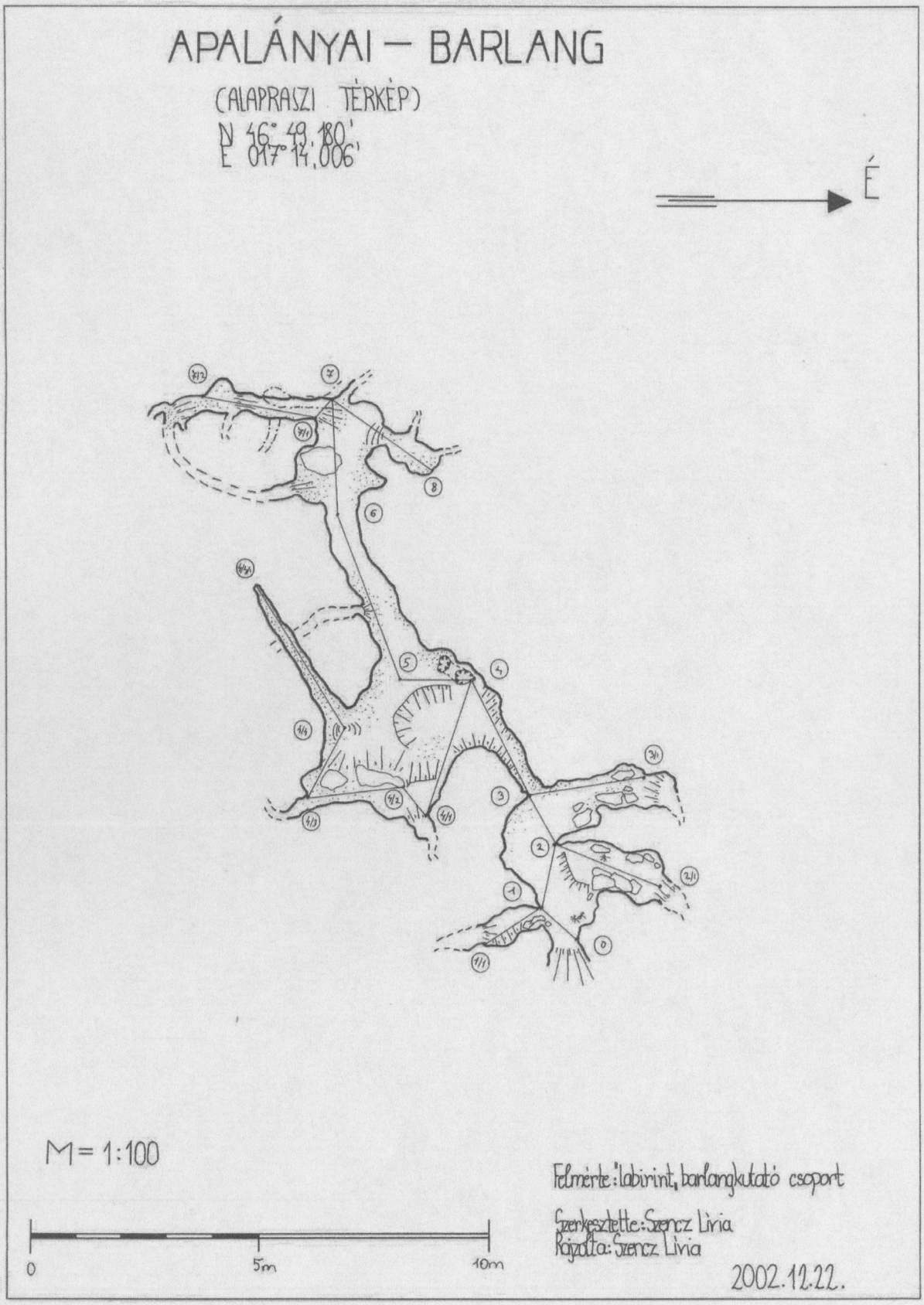
APALÁNYAI – BARLANG
(ALAPRAJZI TÉRKÉP)
N 46° 49,180'
E 017° 14,006'
É
M = 1:100
0
5m
10m
Felmérte: labirint barlangkutató csoport
Szerkesztette: Szencz Lívia
Rajzolta: Szencz Lívia
2002.12.22.

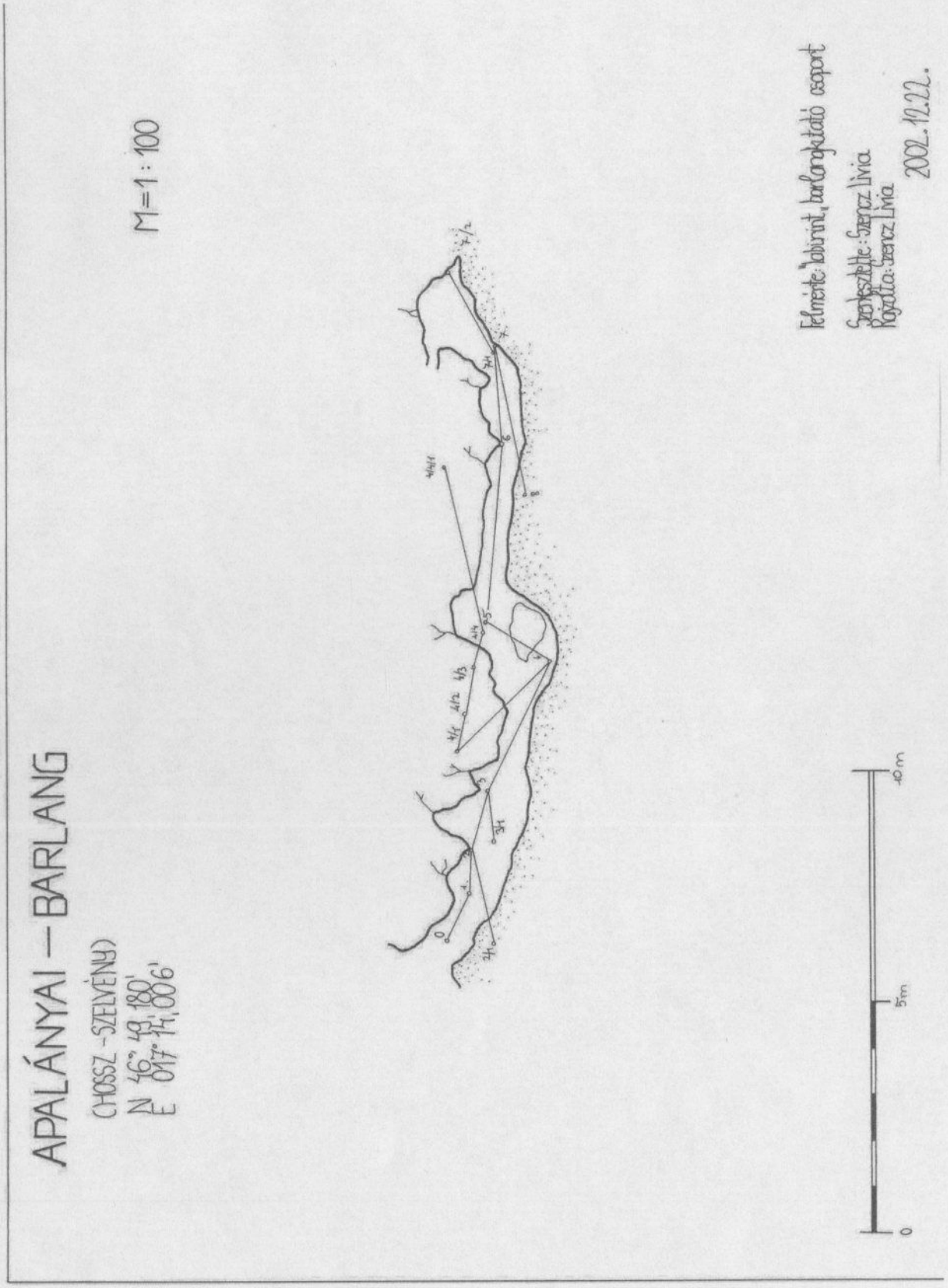
APALÁNYAI – BARLANG
CHOSSZ - SZELVÉNY)
N 46° 49,180'
E 017° 14,006'
M=1:100
0
5m
10m
Felmérte: "Labirint" barlangkutató csoport
Szerkesztette: Szencz Lívia
Rajzolta: Szencz Lívia
2002. 12.22.

Mai számunkban: GAZDASÁG 2002. június 6., CSÜTÖRTÖK

ZALAI HÍRLAP

ÉSZAK-ZALAI KIADÁS

LVIII. évfolyam 130. szám KÖZÉLETI NAPILAP Ára: 46 Ft

Apalányai és egyéb szenzációk

Új barlang a Kőháton, egyedülálló geológiai jelentőségű felfedezések sora

Cserszegtomaj (vézsé) – Kettős barlangászati szenzáció szemtanúi lehettek kedden lapunk munkatársai.

Takács Ferdinánd festőművész, a Labirint Barlangkutató Csoport vezetője és két segítője, a 16 esztendős keszthelyi gimnazista, *Kassai Piroska,* illetve a 20 esztendős tapolcai képzőművész, *Szencz Lívia* valószínűleg rátalált Zala megye egyetlen, Európában is egyedülálló geológiai jelentőségű barlangrendszere, a több mint 50 méter mélyen fekvő Cserszegtomaji-kútbarlang alsó szintjére. Szakértők már korábban is valószínűsítették az összességében mintegy 2400 méter járathosszúságú rendszer alsóbb szintjeinek létezését, a feltárásra azonban nem igazán láttak esélyt.

Takács Ferdinánd és két segítője egyébként egy új barlangot is felfedezett a cserszegtomaji Kőháton. Noha az Apalányai-barlangnak elnevezett képződményben eddig csak harminc métert haladtak előre az elmúlt hetekben, három termével már így is ez számít a megye második legnagyobb barlangjának.

(A jórészt 52 méter mélységben készült riportunkat lapunk szombati számában olvashatják.)

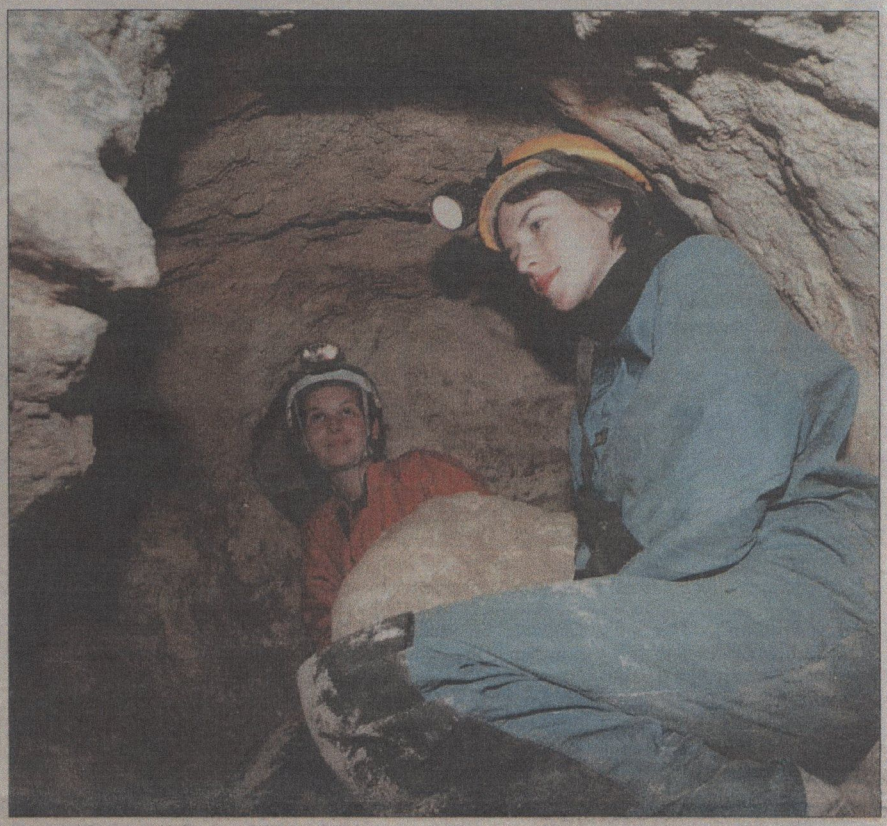

Kassai Piroska és Szencz Lívia a feltárás kezdeti szakaszában is már a megye második legnagyobb ilyen képződményének számító Apalányai-barlang egyik termében Fotó: Pezzetta Umberto

8 ZALAI HÍRLAP HÉTVÉGE 2002. június 8., SZOMBAT

A természet kristályos templomai

Időutazás ötvenkét méter mélyen, barlangászati szenzációk nyomában

Szencz Lívia

Kassai Piroska

■ Pezzetta Umberto
Virrasztó Zsolt

Az ujjnyi vékony, ám roppant erős kötél is csupán alkalmi köldökzsinór. Amikor kedden kora délután leereszkedünk a cserszegtomaji kútbarlang több mint 50 méter mély aknájába, minden kapcsolatunk megszűnik a külvilággal. Igaz, akkor még nem tudjuk, hogy néhány kilométerrel odébb, Hévízen valaki este fél hétkor azt figyeli majd, megcsörren-e a telefonja. Az életjelünkre vár...

Amikor itt, a Szent Anna-kápolnától 46 méterre Tóth Lajos kútfúró mester 1930-ban hozzálátott a munkához, egyszerűen csak vizet remélt, s aligha gondolt arra, hogy 54 méternél szertegázó, barlangszerű nyílásokra bukkant. Arra pedig végképp nem, hogy ezáltal „beleássa" magát a barlangkutatás hazai történetébe, azóta ugyanis kiderült, hogy a számos kutatóexpedíció feltáró munkájának köszönhetően mára mintegy 2400 méter járathosszúságúvá bővült barlangrendszer geológiai szempontból egyedülálló képződmény Európában.

– A triászkori dolomitréteg és az egykori Pannon-tenger nyomait őrző homokkő találkozási pontja ez a hely, a hévíz pedig éppen a réteghatáron oldotta ki a barlangrendszert. Mindaz, ami odalenn látható, tulajdonképpen a triászkori szint negatív lenyomata a homokkőben – magyarázta még a odafönn a jelenség páratlanságát vendéglátónk, az évtizedek óta barlangkutatással is foglalkozó festőművész, *Takács Ferdinánd.*

Felszíni bázisunk, cserszegtomaji házának egyik szobája viszont az ő mindennapjainak lenyomata: festmények, ősléletmaradványok, kristályok és könyvek mindenütt. „Alámerülésünk" előtt a Magyarország barlangjairól szóló kötetet csapta fel, s felolvasta a cserszegtomaji kútbarlangról szóló rész néhány mondatát. Ezekből kiderült, szakértők régóta feltételezik ugyan, hogy az egyetlen Zala megyei barlangrendszer jelenleg ismert szintjéhez képest lejjebb is találhatók hasonló képződmények, ám mivel a szinteket összekötő kútfőket mára elzárta a törmelék, feltárásukra kevés a remény.

A csoport szorult helyzetben lévő, de büszke ZH-kettőse: nevünket keddtől a kútbarlang és az Apalányai-barlang egy-egy szűk járata viseli.

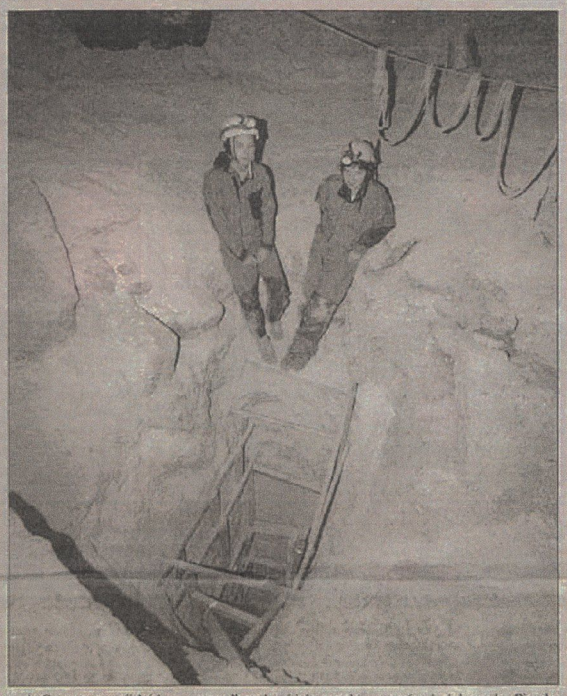

A Cserszegtomaji-kútbarlang alsó szintjének hat méter mély lejárata a dr. Szabó Pál Zoltánról elnevezett teremben. Ferdinánd azt mesélte, miközben a barlangászok elmaradhatatlan étkét, a csokoládét majszolták az akna mellett, hogy hatalmas mennyiségű törmeléket, dolomitport mozgattak meg, de a lányok férfiakat megszégyenítő kitartással dolgoztak. Piroska és Lívia egyébként megdöbbentő sebességgel közlekedik a szűk járatokban, ám most türelmesen alkalmazkodtak csigatempónkhoz.

Takács Ferdinánd a lányokkal közösen feltárt Apalányai-barlang nyílásában

– Szinte bizonyos, hogy nemrég rátaláltunk az egyik alsó szintre, ez a „kevés remény" tehát mi vagyunk – mondta vendéglátónk.

Munkáját egyébként két tanítványa, pontosabban „fogadott" lánya, *Kassai Piroska,* a 16 esztendős keszthelyi gimnazista és *Szencz Lívia,* a 20 éves tapolcai képzőművész segíti. Lívia öt esztendeje résztvevője a Ferdinánd vezette cserszegtomaji művésztáborban, és már a második találkozón hagyta magát lecsábítani a kútbarlangba. Piroskát pedig saját bevallása szerint négy éves kora óta hajtja valami titokzatos erő a föld mélyébe. Érthető hát, hogy most is ő ereszkedett le elsőnek...

Különös időutazás ez, több mint 50 méternyit himbálózva lefelé a kötélen, hiszen odalenn 3-5 millió évvel korábban ér földet ismét az ember. A barlang viszonylag tágas „előszobájában" várakozunk, közvetlenül az akna mellett, s amikor leér a csapat minden tagja, nekivágunk a mélyrétegeknek. Az idő a száz- és százezer tonnás kőtömbök, mint a tiszteletet parancsoló, testes dámák: minél közelebb kúszik el mellettük valaki, annál szebbnek akarják láttatni magukat a gyér lámpafényben. Mintha leheletvékony, ékkövek ezreivel díszített leplet rántanának hirtelen ilyenkor-magukra. A gipszkristályos alagutakon jutunk el a tágas termekbe, köztük abba a dr. Szabó Pál Zoltánról elnevezett bára alakú, lenyűgöző térbe is, ahol hat métert ásva lefelé találta meg a kutatócsoport a feltételezett, barlangász körökben valódi szenzációnak számító alsó szintet. Az ott feltárt üreget Alsóbarlangnak nevezte el Ferdinánd.

Névadás tekintetében egyébként meglehetős rutinnal bír kalauzunk és a két segítője, hiszen megtartották már a keresztelőjét annak a másik barlangnak is, amit ők fedeztek fel Cserszegtomaj egy távolabbi pontján, a Kőháton, s amit előttünk még csak nyolcan láttak. Ez az „apa" és a két fogadott lány után az Apalányai-barlang nevet kapta. Létezését az árulta el, hogy nyílásánál a télen gyorsabban olvadt el a hó. A feltáráshoz azonban csak körülbelül egy hónapja láttak hozzá; gyalogsági ásóval, kőműves kalapáccsal és egy „lefejezett" karniszterrel eddig úgyan csak harmine métert haladtak befelé, ám a kútbarlang után máris ez Zala megye második legnagyobb ilyen képződménye. A csoport három termet tárt fel; az elsőnek a „Remény", a másodiknak a „Jó!", a harmadiknak pedig a meglehetősen különös „Basz'ki!" nevet adták. Ez utóbbi felkiáltás tudniillik abban a pillanatban tört elő Ferdinándból, amikor bejutott a legbelső terembe.

Különös időutazás ez, hiszen odalenn 3-5 millió évvel korábban ér ismét földet az ember

Bejárva mindkét barlangot, mindazonáltal nem csupán szenzációknak lehettünk szemtanúi, nem csupán felejthetetlen élményben volt részünk, hanem arról is meggyőződhettünk, hogy a barlangászokban és az újságírókban ellentétes erők munkálnak. A barlangász mind beljebb, mind mélyebbre vágyna, az újságíró viszont sokkal inkább felfelé.

Cserszegtomaji kútbarlang feltárásai

A Csoki-terem feltárása

A barlang déli ágában uralkodó magas CO_2 koncentráció miatt, az eredményesebb munka érdekében a jobb szellőzöttségű Szabó Pál Zoltán-teremből induló járatoknál terveztünk kutatásokat. A kezdeti kuszoda jellegű járatszakaszt teljes szelvényben kellett bontanunk a jelentős mennyiségű anyagkitermelés miatt. A törmeléket (dolomit) a kibontott bejárati zóna előtt helyeztük el. Az 1-es poligonpontnál található szűkületet sikerült kitágítani annyira, hogy azon nagyobb kényelmetlenségek nélkül tudjunk közlekedni, illetve lehetővé tette az anyagszállítást. A szűkület után egy erőteljes emelkedőn felkúszva majd elfordulva egy lejtős szűkületen át a következő tágasabb szakaszban kíséreltük meg a bontást, azonban egy szűkebb elkanyarodó kuszodára figyeltünk fel. Erős kíváncsiságunk hatására bekúsztunk, így találtunk rá a „Csoki-teremre". A terem középen tölcsérszerűen behúzódik, kövekkel eltömedékelődve. A falakon vas-oxidos bevonat, a járatokat feltöltő rétegekben intenzív gipszkristályosodás figyelhető meg. A terem minden oldalról szürke agyagbefolyással (melyen szeptáriás kiszáradás is megfigyelhető) illetve bekeményedett dolomittal elzárul, így jelentős továbbjutással nem számolunk.

A Csoki-terem elnevezése: nevét a falakon látható vas-oxidos bevontról kapta illetve a teremben elfogyasztottunk egy tábla csokoládét.

A feltárást végezték: Balogh Csaba
Szencz Lívia
Takács Ferdinánd
Veres Attila

Szencz Lívia

A Csoki-terem térképezése

- 2002. október 23-án felmértük a Csoki-termet.
- A felmérést végezték: Balogh Csaba
  Kassai Piroska
  Szencz Lívia
  Takács Ferdinánd
  Veres Attila

- A barlang felmérése során alkalmazott eszközök: geológuskompasz, lejtszögmérő, poligonzsinór, acél mérőszalag, vászonerősítésű műanyag mérőszalag
- A térképet szerkesztette, rajzolta: Balogh Csaba
  Kassai Piroska
  Szencz Lívia
  Takács Ferdinánd

- A térképezés folyamata:

0 poligonpont: fix térképezési pontot nem találtunk, így mi adtuk meg a „0" poligonpont helyét egy belógó homokkőtömbre.
1-es poligonpont: a „0" pontból az első szűkületnél vettük fel.
2-es poligonpont: az „1"-es pontból a második szűkülettel szemben mértük fel.
3-as poligonpont: a „2"-es pontból a második szűkületen vittük át a mérőzsinórt, ahol felvettük a „3"-as poligonpontot.
3/1-es poligonpont: a „3"-as pontból jobbra nyíló járat végpontjáig vezettük be a mérőzsinórt a „3/1"-es pont felmérésére.
4-es poligonpont: a „3"-as ponttól szemközti falra vettük fel a „4"-es pontot.
5-ös poligonpont: a „4"-es pontból felvettük a Csoki-terem felé vezető kuszodában az „5"-ös pontot.
6-os poligonpont: az „5"-ös pontból egyenesen bevezettük a mérőzsinórt a Csoki-terembe.
6/1-es poligonpont: a „6"-os pontból átmértünk a teremen, felvettük a „6/1"-es pontot.
7-es poligonpont: a „6"-os pontból a terem végpontjáig vettük fel.

Szencz Lívia

CSERSZEGTOMAJI KÚTBARLANG

SZABÓ PÁL ZOLTÁN - TEREMBŐL NYÍLÓ CSOKI-TEREM

M=1:100

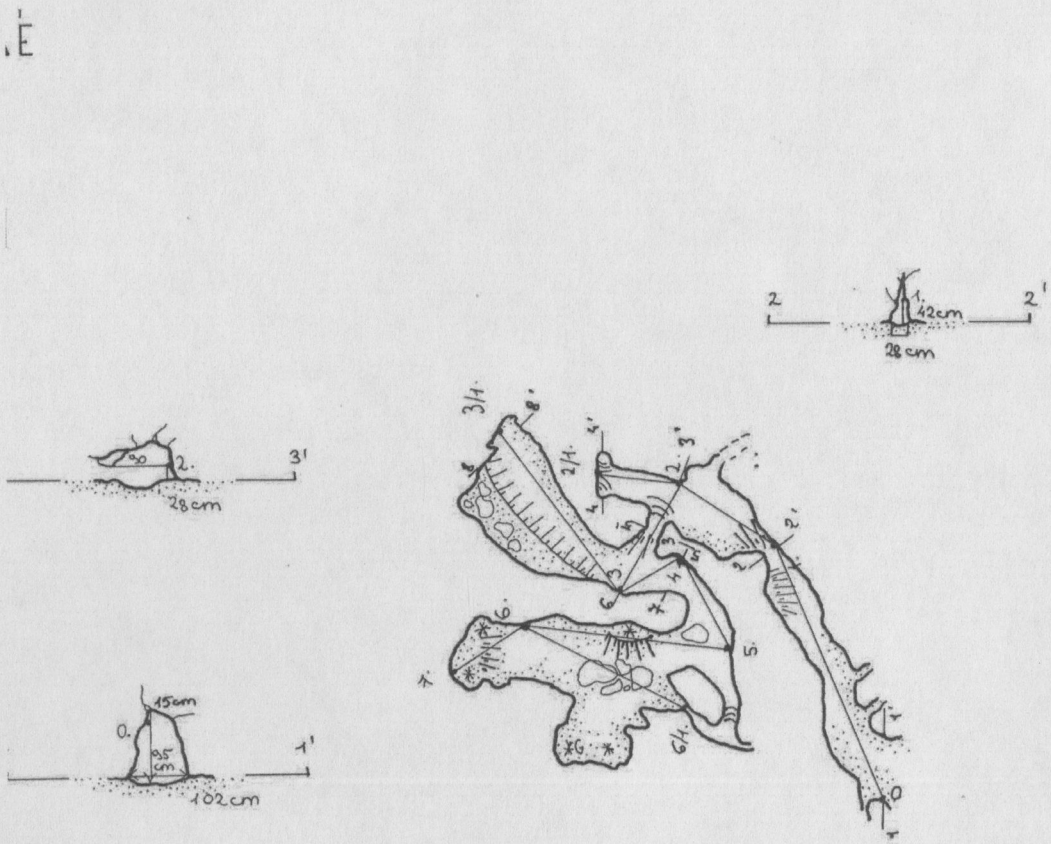

Felmérte: labirint barlangkutató csoport
Szerkesztette: Balog Csaba, Kassai Piroska, Szencz Livia
Rajzolta: Szencz Livia
2002.

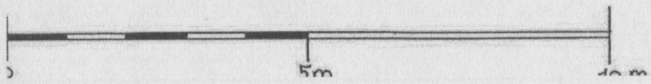

CSERSZEGTOMAJI KŰTBARLANG

SZABÓ PÁL ZOLTÁN – TEREMBŐL NYÍLÓ CSOKI – TEREM

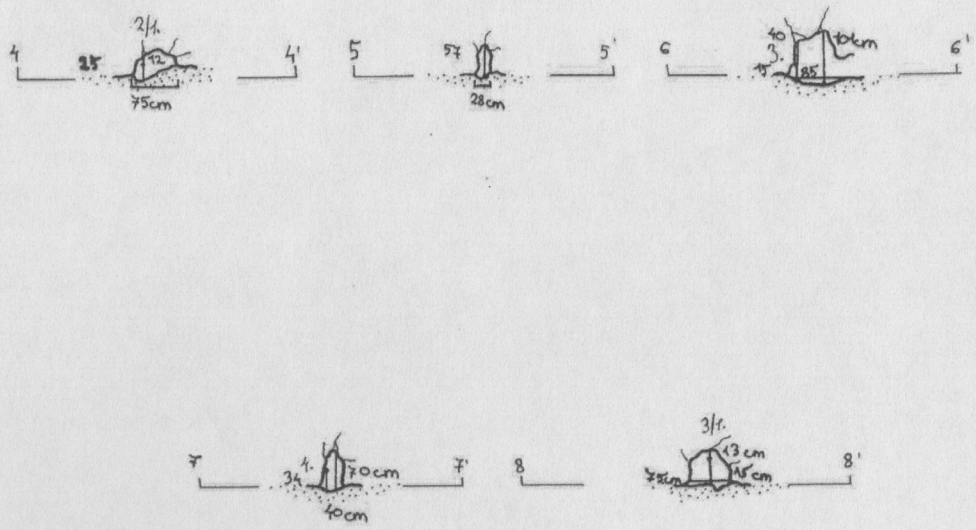

M=1:100

Felmérte: „Labirint" barlangkutató csoport
Szerkesztette: Szencz Livia
2002.

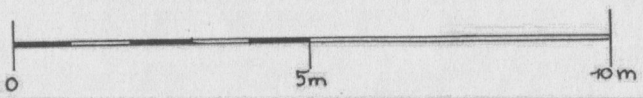

Csoki-terem

Az Örömtanya feltárása

A Szabó Pál Zoltán-teremből nyíló Örömtanya bejáratánál teljes szelvényben kezdtük meg a bontást. Az anyagot (dolomit) a kitágított bejárat mellé termeltük. Érdemlegesebb esemény a „2”-es poligonponttal jelölt szűkület után történt. A „3”-as poligonpontnál lévő homokkőoszlop mellett üregesedésre figyeltünk fel, mely lefele tartó irányt mutatott. A későbbiek folyamán emberhiány miatt a kitermelendő anyagot sajnos csak ide tudtuk helyezni azért, hogy folytathassuk a járat feltárását. A továbbiakban két irányban bontottunk. Az „5”-ös poligonponttal jelölt elágazást feltöltő dolomit teljesen bekeményedett. A másik járat meredeken felfele tart és két irányban ágazik el, melyből egy visszakanyarodik a Szabó Pál Zoltán-terem irányába, a másik lefele húzó irányba tart.
Az Örömtanya kutatását csak több emberrel lenne érdemes folytatni az eredményesebb munka érdekében.

A feltárást végezték: Balogh Csaba
Kassai Piroska
Szencz Lívia
Takács Ferdinánd
Veres Attila

Szencz Lívia

Az Örömtanya térképezése

- 2002. október 23-án felmértük az Örömtanyát.
- A felmérést végezték: Balogh Csaba
  Kassai Piroska
  Szencz Lívia
  Takács Ferdinánd
  Veres Attila

- A barlang felmérése során alkalmazott eszközök: geológuskompasz, lejtszögmérő, poligonzsinór, acél mérőszalag, vászonerősítésű műanyag mérőszalag

- A térképet szerkesztette, rajzolta: Balogh Csaba
  Kassai Piroska
  Szencz Lívia
  Takács Ferdinánd

- A térképezés folyamata:

0 poligonpont: fix térképezési pontot nem találtunk, így mi vettük fel a „0" pontot.
1-es poligonpont: átlósan vittük a mérőzsinórt a mellékjáratig, itt mértük fel az „1"-es pontot.
2-es poligonpont: a szűkületnél vettük fel.
3-as poligonpont: a feltöltött oszlopnál mértük fel.
4-es poligonpont: egy, a főtéből belógó homokkőre mértük fel.
4/1-es poligonpont: bevezettük a mérőzsinórt a két irányba elágazó járatba, ahol felvettük a 4/1-es pontot.
5-ös poligonpont: a „4"-es pontból bemértünk a másik elágazás végpontjáig „5"-ös jelzéssel.

Szencz Lívia

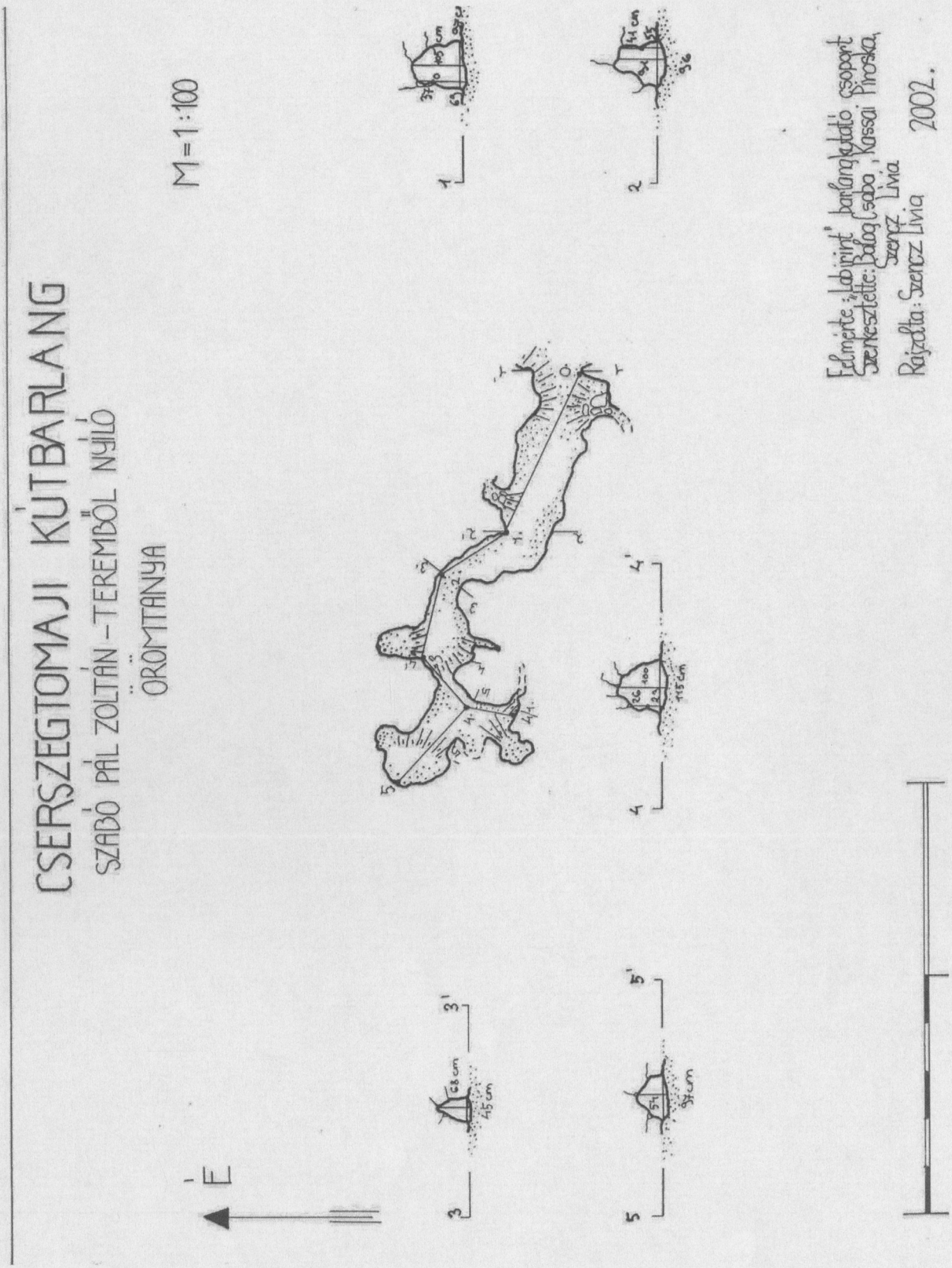
CSERSZEGTOMAJI KŰTBARLANG
SZABÓ PÁL ZOLTÁN-TEREMBŐL NYÍLÓ
ÖRÖMTANYA
M=1:100
E
Felmérte: „Labirint" barlangkutató csoport
Szerkesztette: Bárány Csaba, Kassai Piroska, Szencz Lívia
Rajzolta: Szencz Lívia
2002.

Helikon-teremből induló járat

Kutatásainkat a Helikon-teremből déli irányt mutató bejáratnál folytattuk. A korábbiakban Takács Ferdinánd több esetben kísérelt meg átjutni a járatban található szűkületen-sikertelenül. Így a szakaszt teljes szelvényben bontottuk, a járatot kitöltő törmeléket (dolomit) a bejárati zónánál helyeztük el. A kuszodából nyíló mellékjáratok valószínű továbbjutási lehetőséget mutattak, illetve összeköttetésben lehetnek a barlangrendszer már feltárt járataival. Bejárásukat eltömedékelődöttségük miatt ez idáig még nem sikerült véghez vinnünk.
A „3"-as poligonpontnál egy határozott körvonalú emelkedőn keresztül értük el a Helikon-járat jelenlegi végpontját. Az innen nyíló járatok sikeres továbbjutásra nem adnak reményt a lapos és járhatatlanul elszűkülő jellegük miatt. Csak nehéz és sok munkával juthatnánk tovább.

A feltátást végezték: Balogh Csaba
Kassai Piroska
Szencz Lívia
Takács Ferdinánd
Veres Attila

Szencz Lívia

A Helikon-teremből induló járat térképezése

- 2002. október 23-án felmértük a Helikon-teremből induló járatot.
- A felmérést végezték: Balogh Csaba
  Kassai Piroska
  Szencz Lívia
  Takács Ferdinánd
  Veres Attila

- A barlang felmérése során alkalmazott eszközök: geológuskompasz, lejtszögmérő, poligonzsinór, acél mérőszalag, vászonerősítésű műanyag mérőszalag
- A térképet szerkesztette, rajzolta: Balogh Csaba
  Kassai Piroska
  Szencz Lívia
  Takács Ferdinánd

- A térképezés folyamata:

0 poligonpont: a korábbiakhoz hasonlóan itt sem találtunk fix térképezési pontot. A „0" pont helyét mi adtuk meg.
1-es poligonpont: egy, a barlang falából belógó homokkőtömbre vettük fel.
2-es poligonpont: az „1"-es pontból a szűkületig vittük a mérőzsinórt. Itt vettük fel a 2-es pontot.
3-as poligonpont: a második szűkület aljánál vettük fel.
4-es poligonpont: a legbelső zónában mértük fel.
4/1-es poligonpont: a járhatatlan szűkülettel folytatódó „4"-es ponttal szemközti falon vettük fel.
5-ös poligonpont: a terem végpontján mértük fel.

Szencz Lívia

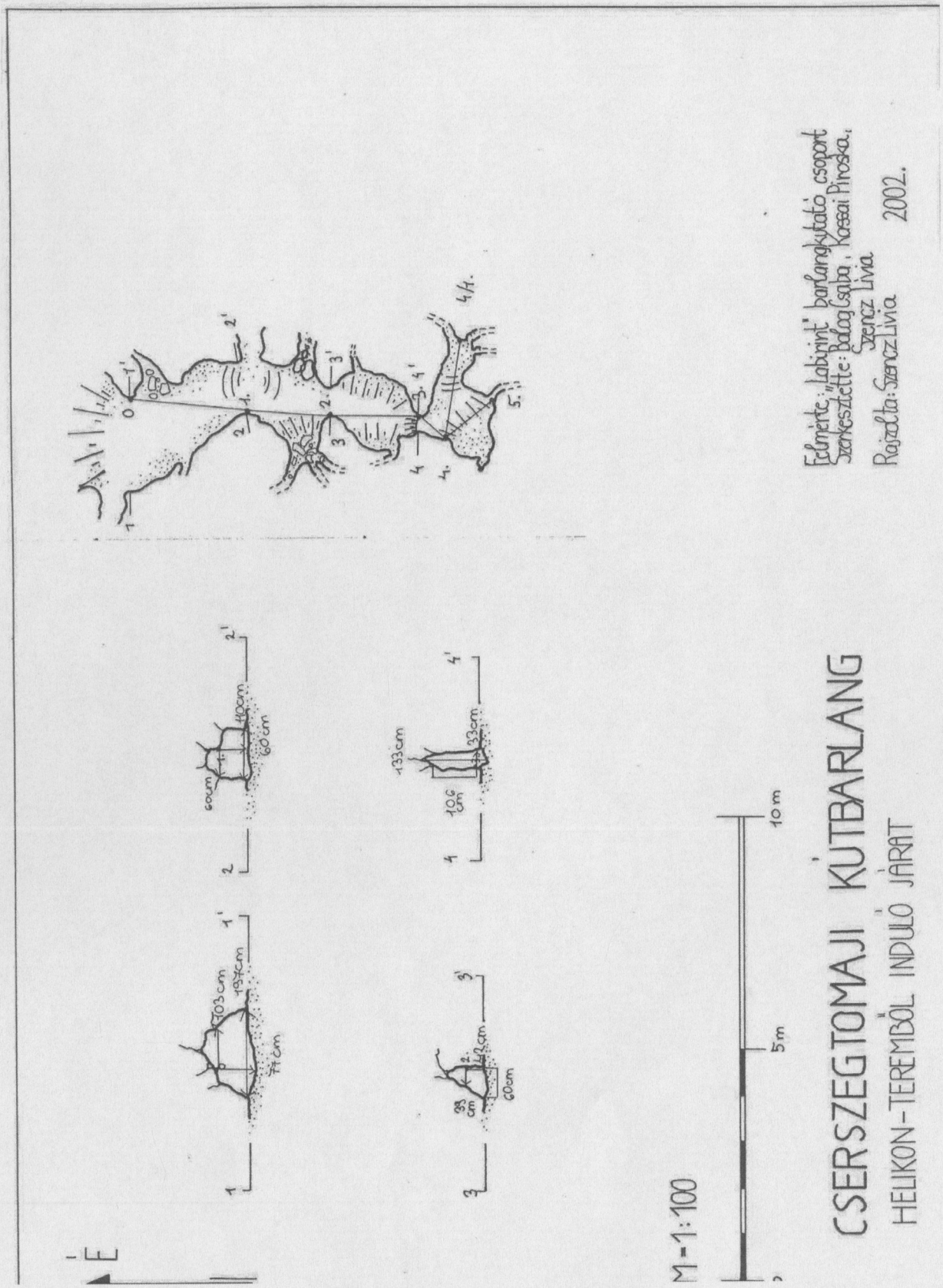
E
M-1:100
0
5m
10m
CSERSZEGTOMAJI 'KUTBARLANG
HELIKON-TEREMBŐL INDULÓ JÁRAT
Felmérte: 'Labirint' barlangkutató csoport
Szerkesztette: Balog Csaba, Kassai Piroska,
Szencz Livia
Rajzolta: Szencz Livia
2002.

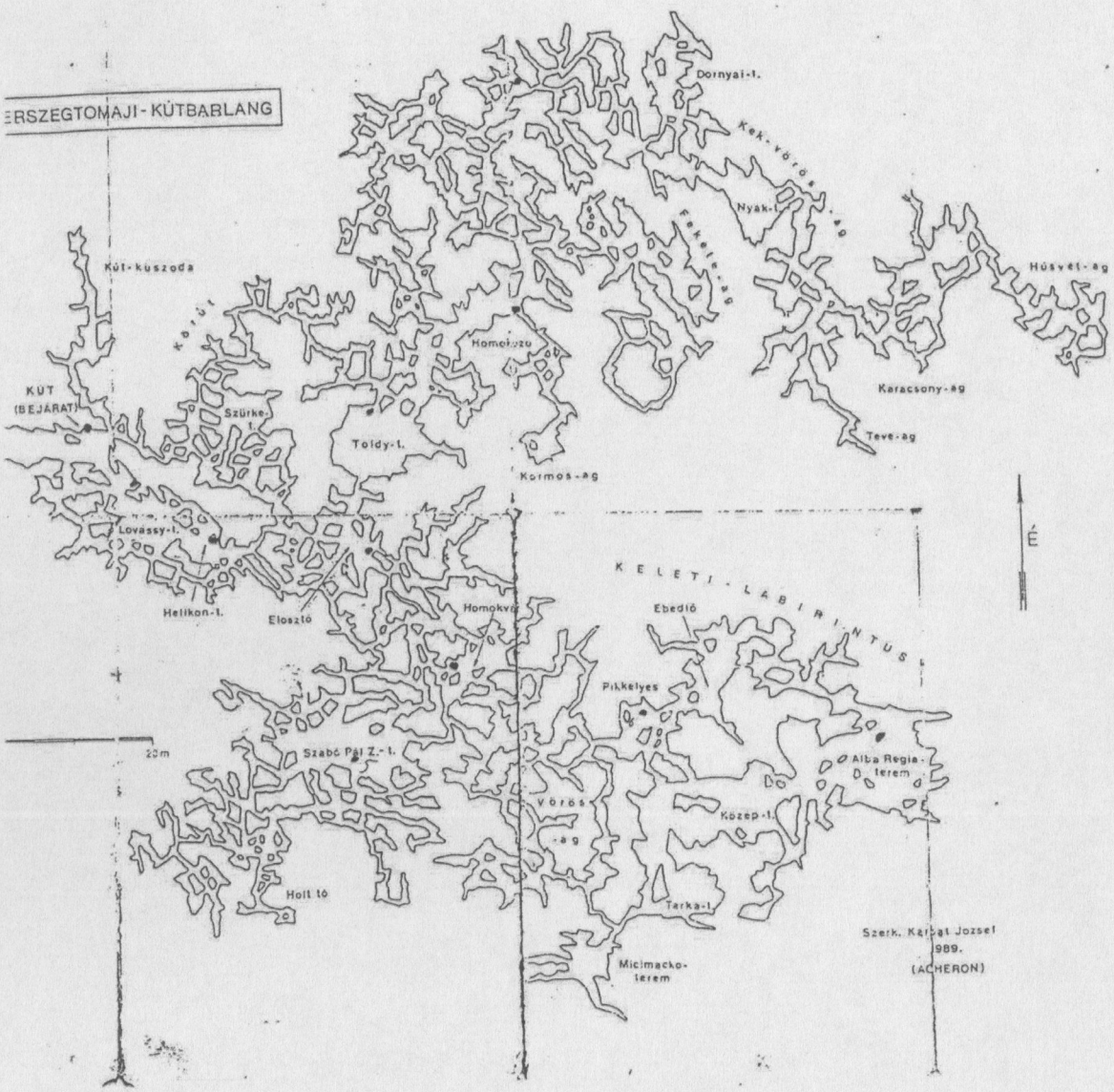
ERSZEGTOMAJI-KÚTBARLANG
Dornyai-l.
Kék-vörös-ág
Nyak-l.
Fekete-ág
Húsvét-ág
Kút-kuszoda
Kút
Homokvár
Karácsony-ág
KÚT
(BEJÁRAT)
Szürke-l.
Toldy-l.
Teve-ág
Kormos-ág
É
Lovassy-l.
KELETI-LABIRINTUS
Homokvár
Ebédlő
Hellikon-l.
Elosztó
Pikkelyes
20m
Szabó Pál Z.-l.
Alba Regia-terem
Vörös-ág
Közép-l.
Holt tó
Tarka-l.
Szerk. Karbat József 1989. (ACHERON)
Micimackó-terem

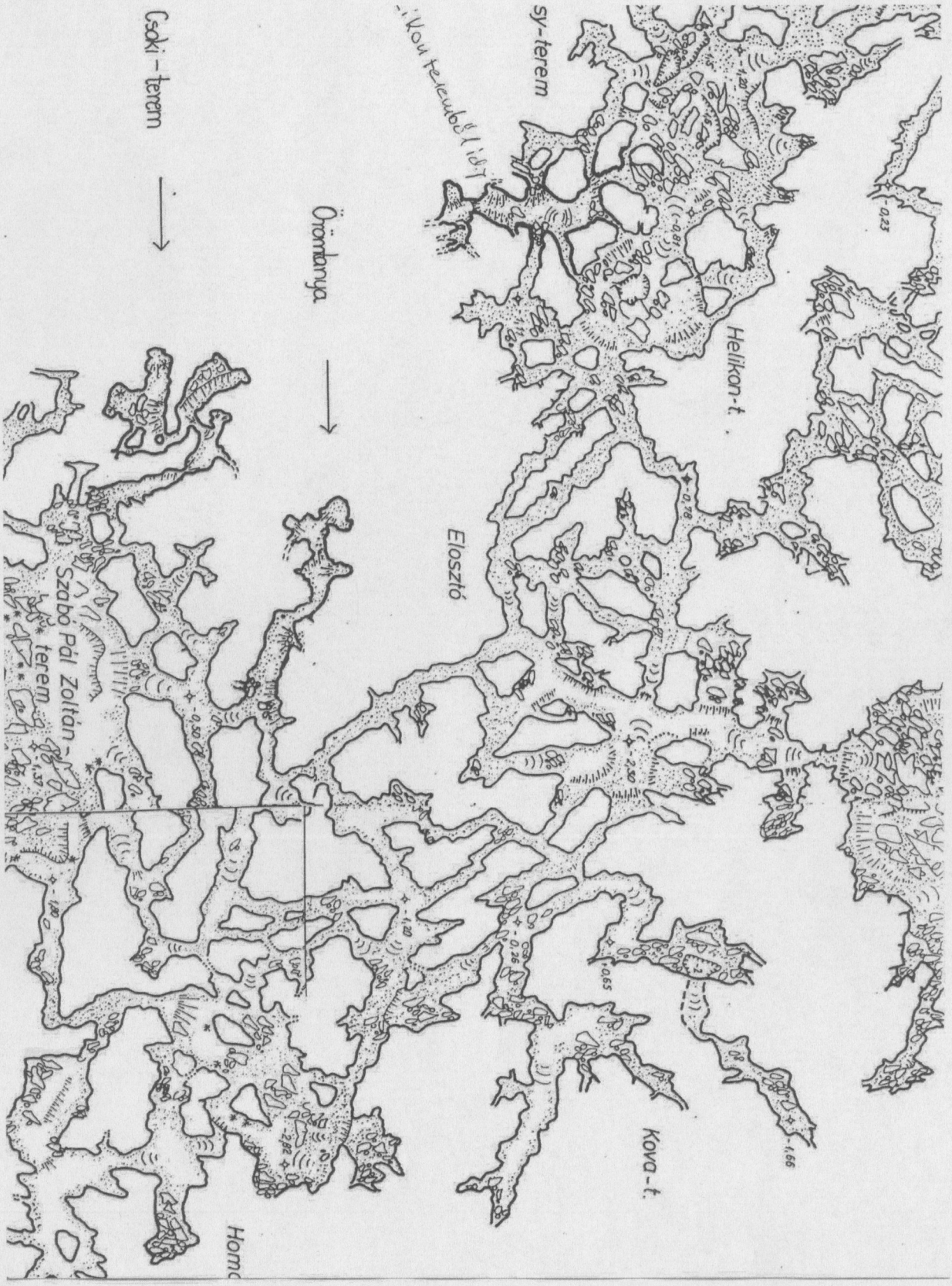
Csoki-terem
Örömtanya
sy-terem
Helikon-t.
Elosztó
Szabó Pál Zoltán-terem
Kova-t.

Szabó Pál Zoltán-terem
Kutatás a hévíz visszahúzódásának nyomában

„Leél-Őssy Sándor több cikkben foglalkozott a Cserszegtomaji kútbarlang kialakulásával, morfológiájával. Szerinte a hévízfeltörés alacsonyabb szintre szállásával a kútbarlang szárazzá vált, további fejlődése megszűnt, pusztulásnak indult. Ez elsősorban eltömődésében nyilvánult meg, amely nem ment gyorsan a barlang zártsága miatt, mert csak a dolomitpor és a mennyezetről lehulló törmelék tölti ki. Valószínűnek tartja, hogy a mai járatok csak a barlang felső szintjét képezik, s ezeket eredetileg függőleges aknák kötötték össze az alsóbb szintekkel. A hévforráskürtők azonban már teljesen eltömődtek, így feltárásukra kevés remény van."*
Leél-Őssy Sándor elméletére alapozva a Szabó Pál Zoltán-terem nyugati tölcsérét találtuk legalkalmasabbnak (a viszonylag nem nagy mennyiségű kövekkel való eltömedékelődöttsége miatt) az alsó szint kutatásához. Folyamatos ácsolás mellett a kezdeti pordolomit után megjelent nedves szürke agyagban szabálytalan elhelyezkedésben téglatest formájú gipsztőröket (2-5 cm hosszúságú) találtunk, majd elértük az üledékes dolomitréteget. Itt 4 méter mélységnél repedésre illetve légrésre figyeltünk fel (kb. 20-25 cm átmérőjű), mely szálkő dolomithoz érve elvált. Hasonlóan a „felső szinthez" a felületeken itt is megjelentek a mangán-oxidos, vas-oxidos bevonatok. A biztató eredmények hatására folytattuk a talpszintsüllyesztést. A légrést tovább bontva kitárult a mellékelt ábrán látható gömbfülke. A további kutatást illetően azonban félő, hogy a hévíz visszahúzódásakor a dolomit és a szálkődolomit közötti részeket esetleg a később megjelenő karsztvíz hordalékai eltömedékelték. Jelen pillanatban az akna feneke a valamikori kút fenekétől (63m) két méterrel lejjebb van (a kútban 3 méteres vízoszlop volt a kútásók elmondása szerint). Elméletileg a vizesedésnek hamarosan meg kellene jelennie, de a jelenlegi állapot szerint porszáraz minden. További ácsolással illetve talpszintsüllyesztéssel bízunk abban, hogy további járatokat találunk.

Szencz Lívia

* Kordos László: Magyarország barlangjai (1984)

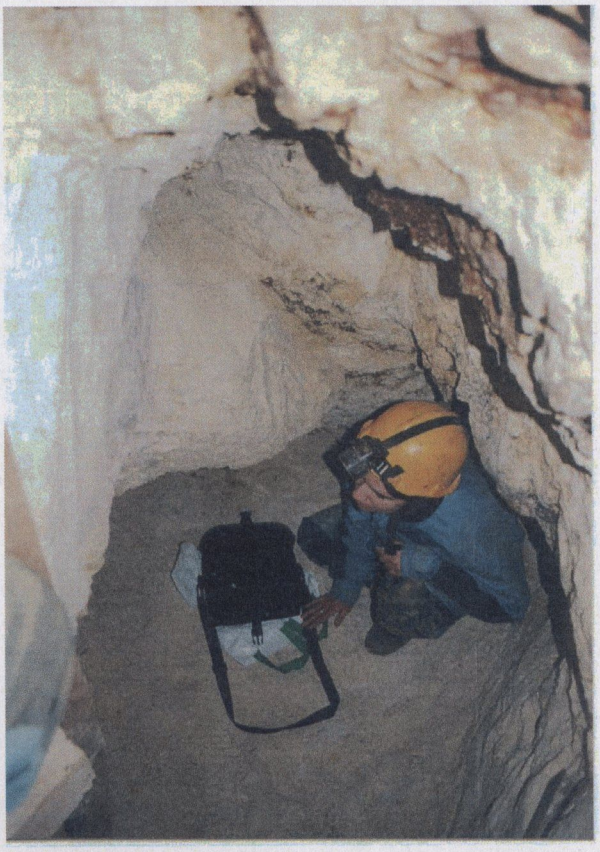

Hévízes oldásformák az akna mélyén

Ácsolt akna a Szabó Pál Zoltán-teremben

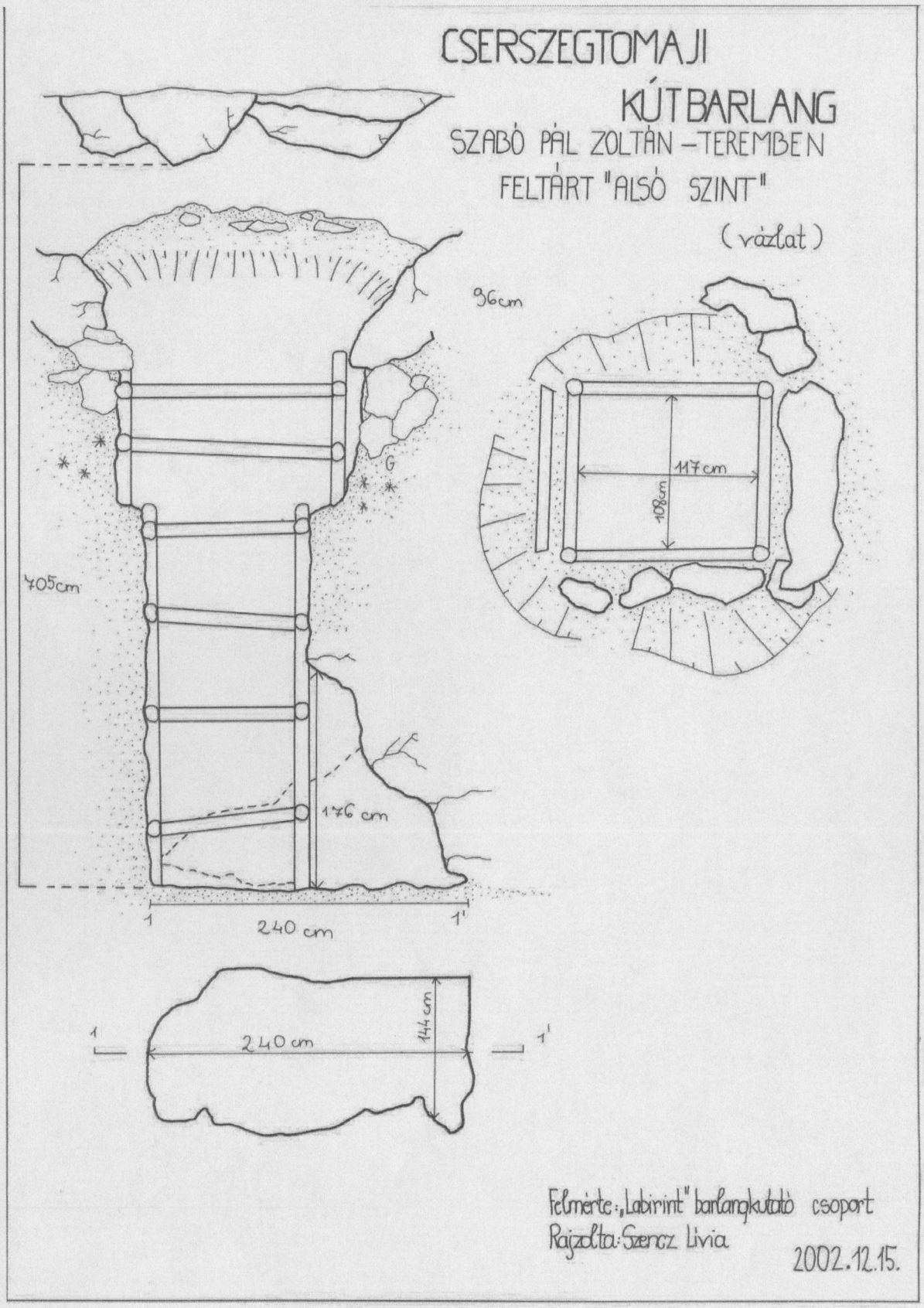
CSERSZEGTOMAJI
KÚTBARLANG
SZABÓ PÁL ZOLTÁN-TEREMBEN
FELTÁRT "ALSÓ SZINT"
(vázlat)
96cm
117cm
108cm
405cm
G
176 cm
1
240 cm
1'
144 cm
Felmérte: „Labirint" barlangkutató csoport
Rajzolta: Szencz Lívia
2002.12.15.

2002. január 7., HÉTFŐ

Télen meleg a barlang

Száz méterrel bővítették a feltárt járatokat

Cserszegtomaj (s. j.) – Barlangászni télen? Miért ne lehetne? – kérdezett vissza érdeklődésemre *Takács Ferdinánd*, a helyi Labirint Klub vezetője.

– Ennél a hobbinál nincs holtidény, ráadásul a barlangoknak van egy olyan kiváló tulajdonságuk, hogy állandó a hőmérsékletük. Ez pedig ugye azt jelenti, hogy a kánikulában lent hűvös van, a mínuszokban pedig kellemesen meleg. A barlangok hőmérséklete egyébként általában az adott terület középhőmérsékletével egyező, a cserszegtomaji kútbarlang esetében ez 12,8-13 Celsius-fokot jelent. Említést érdemel a levegő is, mely steril, csíra- és baktériummentes, nem hiába, hogy gyógyításra is használják.

A téli leszállások „létét" igazolva, a kis csapattal (a tapolcai *Szencz Líviával*, valamint a keszthelyi *Nagy Istvánnal* és *Guzmics Tímeával*) szombaton délelőtt indultunk az összesen 2400 méter járathosszúságú kútbarlanghoz, melynek bejárata 17 emelet, vagyis 52 méter mélyen nyílik.

– A napokban több csoport is érkezett, ma azonban dolgozunk, sugárzást mérő detektorokat helyezünk ki – folytatja. *– A debreceni Atomkutató Intézet méri a radon mennyiségét, a barlang tíz pontján elhelyezett egységeket havonta cseréljük. Másfél-két óra alatt végigjárjuk az egész barlangot, melyet már úgy ismerünk mint a tenyerünket.*

Figyelmeztetés

Ilyenkor jobban kell figyelni az eszközökre

Meséli, a téli leszálláskor jobban kell figyelni az eszközökre, azok ugyanis a hideg miatt másként viselkednek, mint normál hőmérsékleten. Az igazi barlangászok számára azonban ez nem gond, ők rutinból megoldják a problémákat. Legyen tél vagy nyár, örülnek, ha indulhatnak a kútbarlangba. Mondják, az igazi élmény, mikor új járatot fedeznek fel. Nos, kutatásaiknak köszönhetően tavaly a Csokiteremmel és az Örömtanyával – összesen mintegy száz méterrel – bővült a járatok hossza.

A kis csapat minden évszakban leszáll a kútbarlangba

Cserszegtomaj (vézsé) – **Ötvenkét méter mélyre ereszkedtek le munkatársaink azokkal a barlangászokkal, akik vélhetően rábukkantak a híres kútbarlang alsó szintjére, s felfedezték a megye második legnagyobb barlangját is.** *(Részletek a 8. oldalon.)*

ÚJ BARLANGOT TALÁLTAK

Csokiterem vas-oxiddal

A cserszegtomaji Labirint barlangkutató csoport húsvéti expedíciója igazi sikert hozott a lelkes csapatnak. Takács Ferdinánd barlankutató és barlangfestő elmondta, hogy a Szabó Pál 2. terem nyugati zónáját bontották meg, sejtve azt, hogy folytatásra lelnek. Az 5 méteres szelvény kibontása után 4 méter hosszú és 2 méter széles, 2 méter magas, cserszegtomaji viszonylatban nagy terem tárult eléjük. A vas-oxidos bevonat miatt barna a fala, s mivel a barlangászok a siker örömére itt ették meg tartalék csokoládéjukat, Csokiteremnek nevezték el. A terem olyan állapotban van, hogy máris megtekinthetik az érdeklődők. A kutatók folytatják a munkát, a másik ágban is biztató járatot fedeztek fel, így továbbjutási lehetőségben reménykednek.

Újabb felfedezések

Gyógyászati lehetőségek a cserszegtomaji kútbarlangban

A közelmúltban újabb felfedezést tettek a cserszegtomaji *Labirint Barlangkutató* csoport tagjai. Vezetőjüket, *Takács Ferdinándot* kérdeztük eredményeikről.

– Megleltük a cserszegtomaji kútbarlangban korábban feltételezett Leéősi Sándor professzor, geológus által feltételezett barlang alsó szintjének bejáratát, mely a Szabó Pál Zoltán (SZPZ) teremből, egy általunk kiásott 6,5 méteres aknán keresztül vezet az első hévízes oldású gömbfülkébe. A dolomitra ráraródott vasoxid és mangános bevonatok egyértelműen utalnak arra, hogy az eddig csak feltételezett alsó szint lehetséges bejáratára bukkantunk. További kutatómunkára van szükség, hogy a járatrendszert a hévíz visszavonulása irányában megleljük.

– *A bravúros kutatómunkát a vezetőből és két hölgy barlangászból álló triumvirátus,* – Beigazolódott, hogy a barlangrendszer gyógyászati jelentőségű. A cserszegtomaji kútbarlangban 2 éven keresztül folytak élettani, klimatológiai vizsgálatok. A vizsgálatot a budapesti János Kórház tüdőgyógyász főorvosasszonya, dr. Laczkovics Gabriella végezte, aki jelenleg is a főváros alatt húzódó szemlőhegyi barlangban (TB támogatással) asztmatikus betegek gyógyítását végzi, nagyon jó eredménnyel. A cserszegtomaji kútbarlangban folytatott teljeskörű orvosi vizsgálat eredményeként megállapítást nyert, hogy a barlang levegője bakteorológiai szempontból csíramentes, műtősteril. Feltárást követően asztmatikus és légzőszervi gyógyászati célokra kiválóan lehetne használni.

– *Úgy hírlik, emellett újabb termekre is bukkant a csapat…*

– Való igaz. Még a téli terepbejárás során, a Kőháton meglepetésként az időközben „Apalányai" barlangnak nevezett részben két kis termet is találtunk. Az egyiket élményeink hatására Meglepetés Teremnek, a másikat Jé Teremnek neveztük el. Innen, a fotósunkról, „Umberto Átjárónak" keresztelt folyosón juthattunk a „Bas-ki" Terembe.

Az „Apalányai" barlangban.

– *Milyen a felfedezett termek jellege és mekkorák?*

– A talált járatok összhosszúsága meghaladja az 50 métert, melyeken alsó, felső szinti járatlehetőségek vannak. A bartásaik alapján lehet majd következtetni a barlang korára, csakúgy, mint a hévíz ottjártára. Az első vizsgálatok szerint nagyon régi csontokra leltünk, melyek valószínűleg állati eredetűek. A lelőhelynél még számos dolomitba beágyazódott csontmaradványra bukkantunk, ezeket őskori leletnek is nevezhetjük. Azt már tudjuk, hogy egy komoly barlangrendszer húzódik meg térségünkben a föld mélyén, további barlangkutatásra van szükség a járatok feltárásához, s bontásokat kell

Tudományos vizsgálatok

Tudományos vizsgálat a Cserszegtomaji kútbarlangban

Barlangtúráink alkalmával figyelmünk az esetleges állati fosszíliákra is kiterjedt. Tudomásunk szerint előttünk még senki nem mutatott fel ilyen leleteket, melyek nagyban hozzájárulhatnának konkrétabb adatokhoz a kor, illetve az egykori élővilág meghatározásához. A szakirodalom csak a pannon homokkőben található növényi fosszíliákat említi meg. Tervünk eredményességét egy, a Szürke-terem agyag-homokkő réteghatárán talált fésűskagyló igazolta. A terem különlegessége a „kilyukadt" főtében rejlik: az üreg felharapózása során keletkezett omladék törmelék-felhalmozódást okozott, viszont így kitűnően megfigyelhetőek az évmilliók során lerakódott réteghatárok. Ez a jelenség a barlangrendszer két helyén figyelhető meg: az északi ági Szürke-teremben és az előtte található Kis szürke-teremben. A fésűskagyló mellett teljesen átkovásodott csigamaradványokat találtunk szürke homokkőben ugyanezen területen.

Szencz Lívia

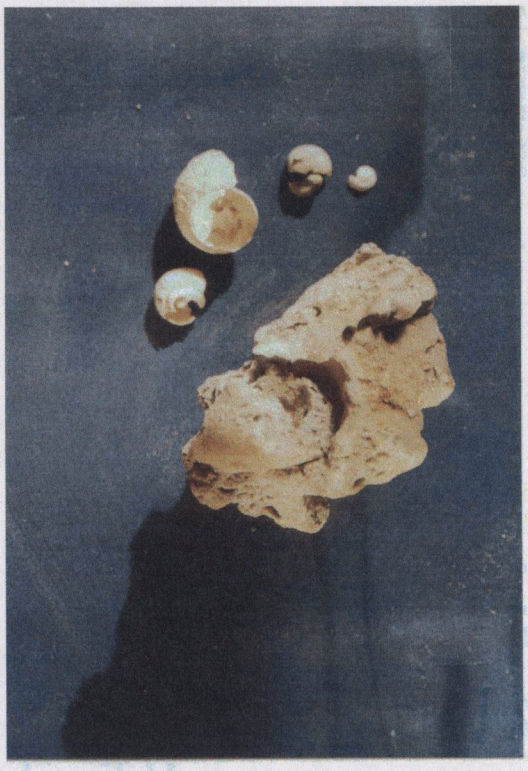

Fésűs kagyló és csigák a szürke teremből

Tudományos vizsgálat az Apalányai-barlangban

A barlang feltárása során a kitermelt anyagban és a főtébe ékelődve egyaránt találtunk csontokat, fogakat, melyeket Gasparik Mihály paleontológus felkérésére küldtünk Budapestre a Természettudományi Múzeumba kor, illetve fajmeghatározás céljából. A beszámoló jelentés elkészítésének idejére az eredmény nem érkezett meg.

Szencz Lívia

A barlangban talált csontok és fogak

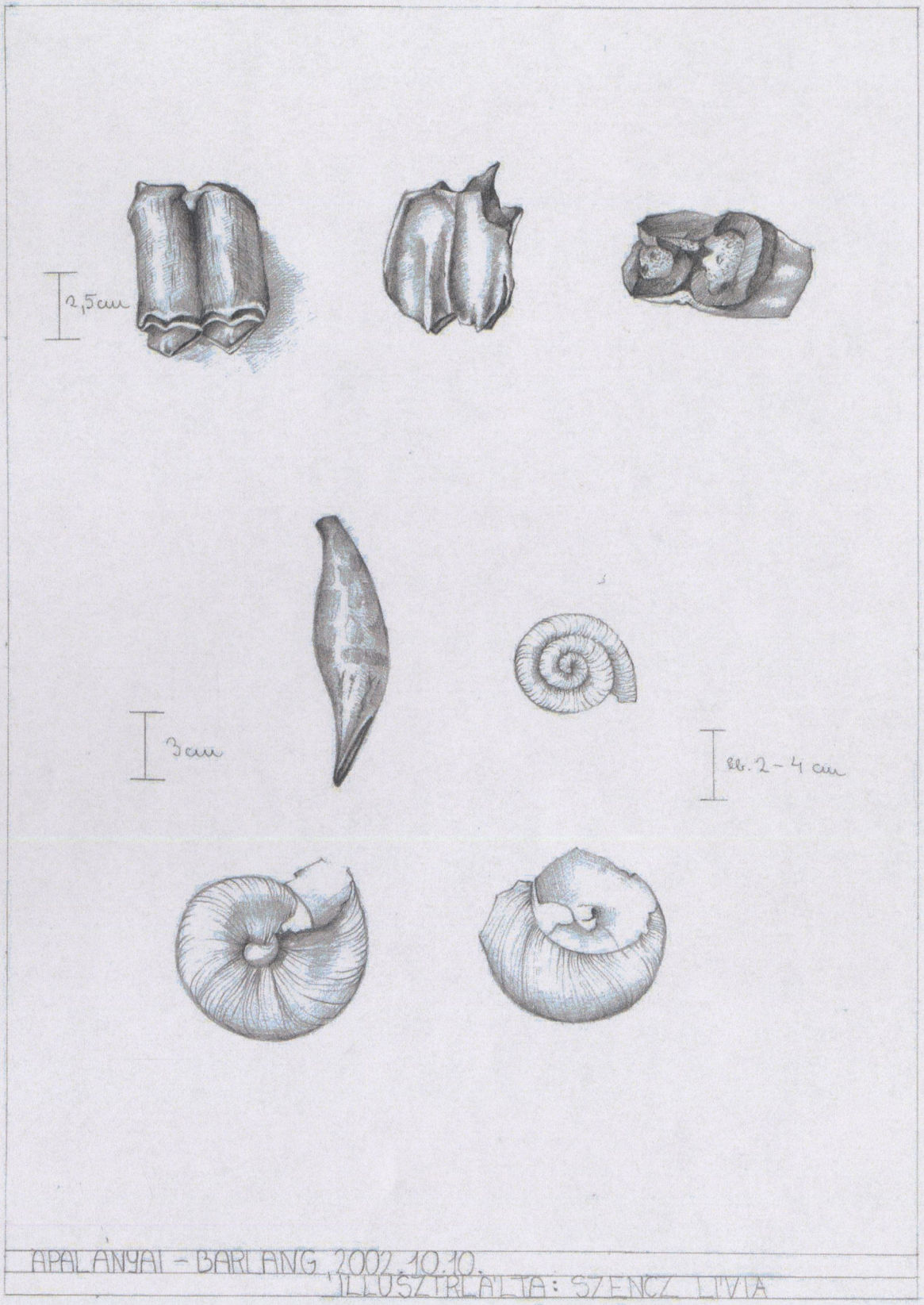
2,5cm
3cm
kb. 2-4 cm
APALÁNYAI - BARLANG 2002.10.10.
ILLUSZTRÁLTA: SZENCZ LÍVIA

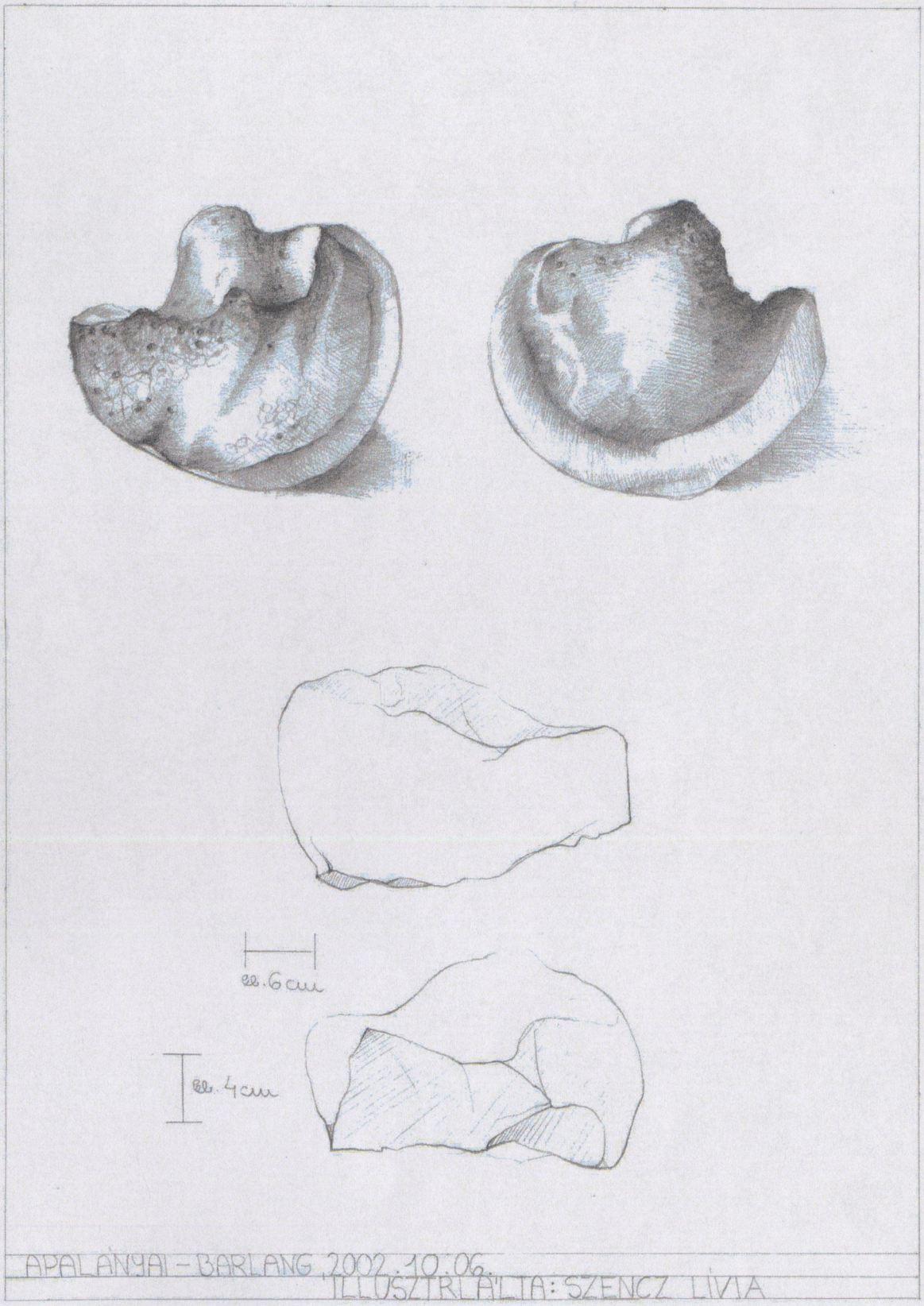
kb. 6 cm
kb. 4 cm
APALÁNYAI-BARLANG 2002.10.06.
ILLUSZTRÁLTA: SZENCZ LÍVIA

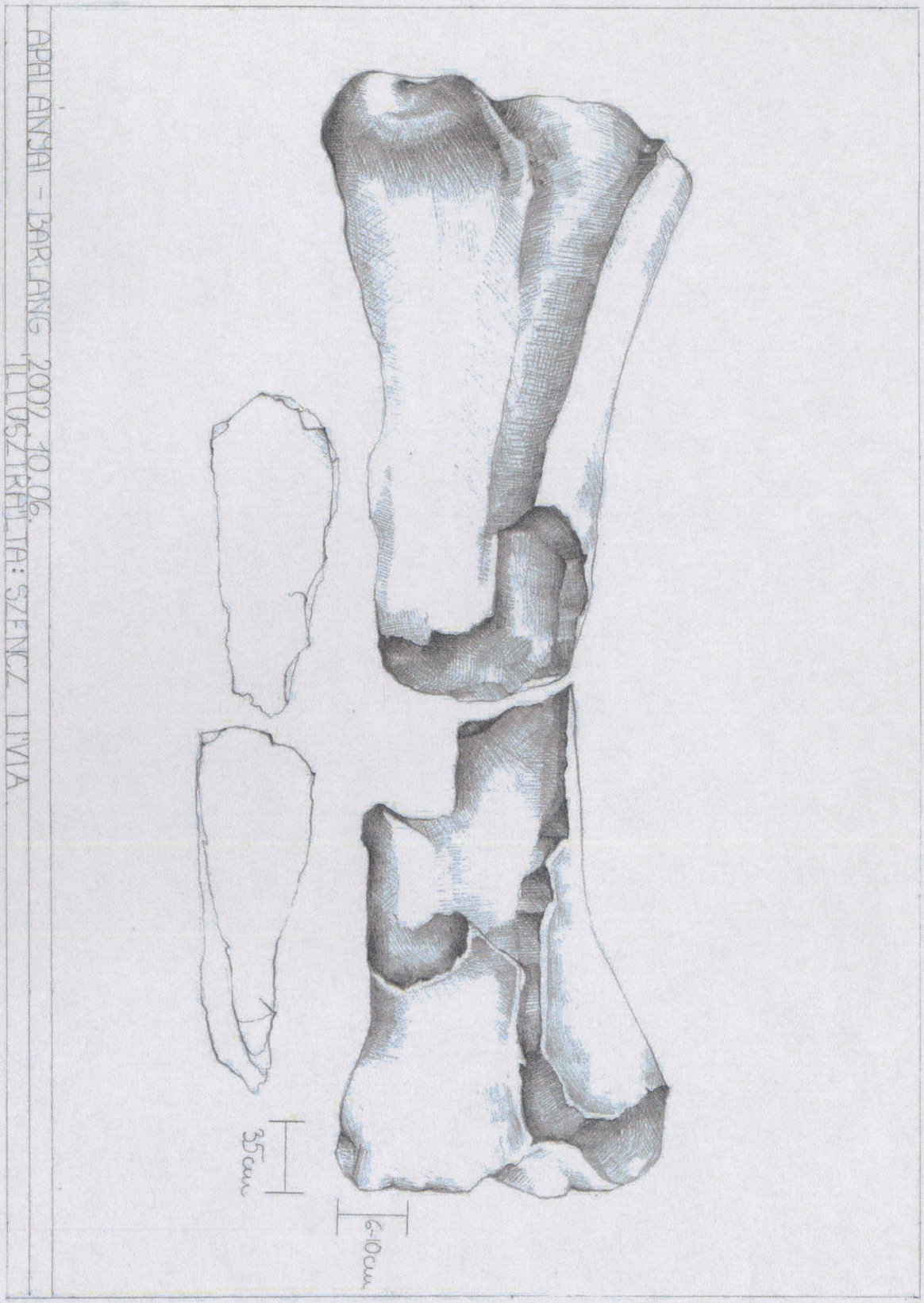
6-10cm
35cm
APALANYAI - BARLANG 2002.10.06.
ILLUSZTRÁLTA: SZENCZ LÍVIA

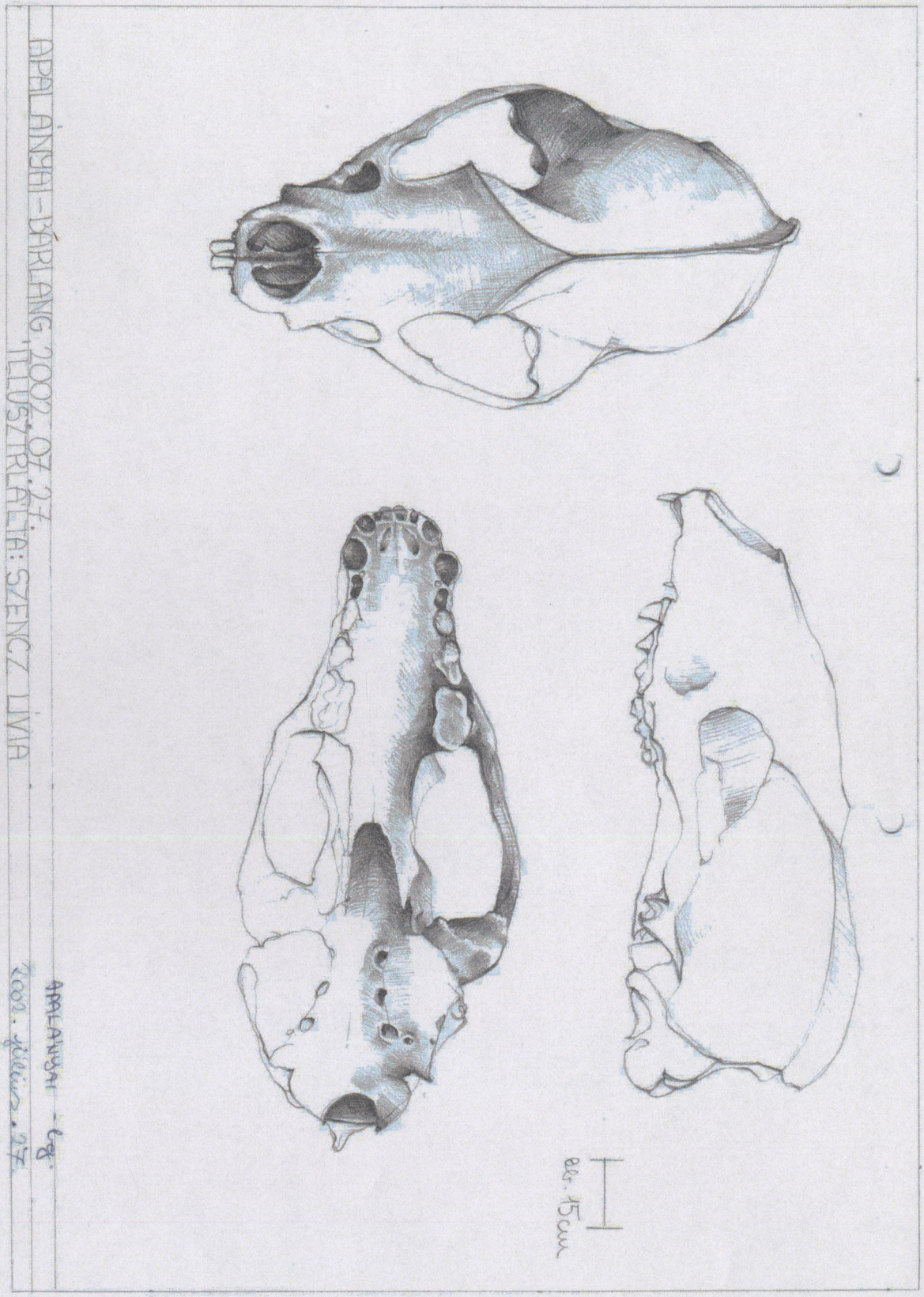
APALÁNYSÁI-BÁRLANG, 2002. OT. 27.
TLUSZTRLALELTA: SZENCZ LÍVIA
APALÁNYSÁI - bg.
2002. július 27.
ala. 15 cm

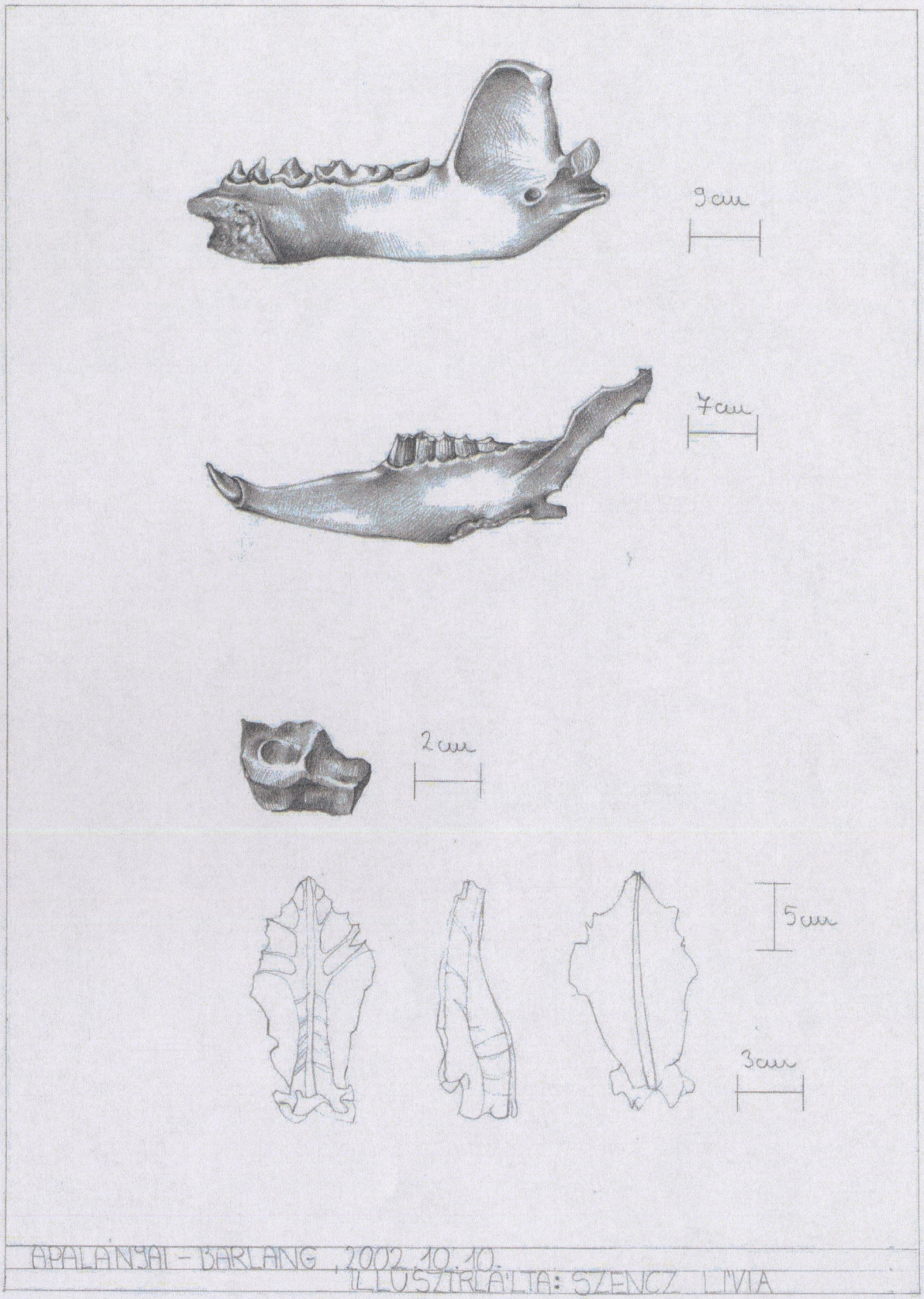
9cm
7cm
2cm
5cm
3cm
APALÁNYAI-BARLANG, 2002.10.10.
ILLUSZTRÁLTA: SZENCZ LÍVIA

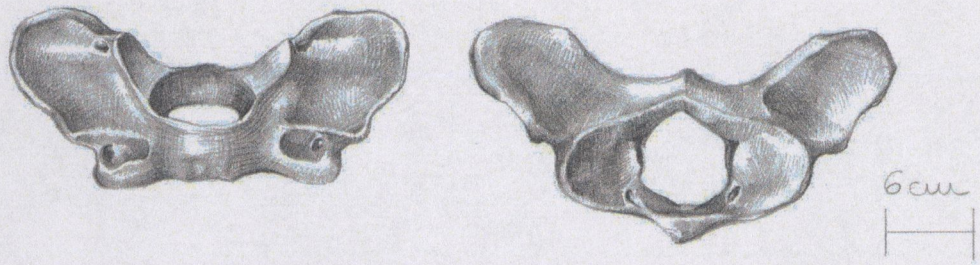

APALÁNYAI - BARLANG, 2002. 10. 13.
ILLUSZTRÁLTA: SZENCZ LÍVIA

Csoport tevékenység

Tavaszi víznyelőbontás a Csókakői-patakban
(Keszthely-hegység, Kőhát-Csókakő)
2002. május

A korábbi terepbejárásaink alkalmával talált víznyelőről próbáltunk konkrétumokat megtudni bontás útján.
Eltakarítottuk a nagymennyiségű avart, majd a nyelőt kitöltő köveket kellett eltávolítanunk. Próbáltunk annyira kitisztítani, hogy egy esetleges nagyobb mennyiségű eső után feltöltődő patak vize egyértelműbb elnyelődést mutasson számunkra. Távlati terveink között szerepel a víznyelő további kutatása, azonban egyelőre nagyobb hangsúlyt fektetünk a Cserszegtomaji kútbarlang és az Apalányai-barlang további bontására.

Kutatók: Takács Ferdinánd
Szencz Lívia
Kassai Piroska

Szencz Lívia

Téli túra a Csókakői sziklák környékén
(Keszthelyi-hegység, Kőhát-Csókakő)

A Keszthelyi-hegység területén fekvő 304 méteres magassággal rendelkező Kőháton ez évben többször kíséreltünk meg terepbejárást végezni, esetleges barlangindikációk után kutatva. Téli túránk alkalmával figyelmünk a már korábban megtalált lyukaknál berogyásoknál az esetleges kigőzölgésekre irányult. Kutatásaink nem sok sikerrel kecsegtettek, mivel a nagymennyiségű hó a kevés nap eltelte miatt olvadást még nem mutatott. Viszont tovább bővült a kutatásra érdemes barlangindikációk száma és a túra során kellemes élményekkel gazdagodtunk, melyek elősegítik csapatunk még jobb összekovácsolódását, erősítve az eredményesebb és hangulatosabb barlangkutatási akciókat.

Szencz Lívia

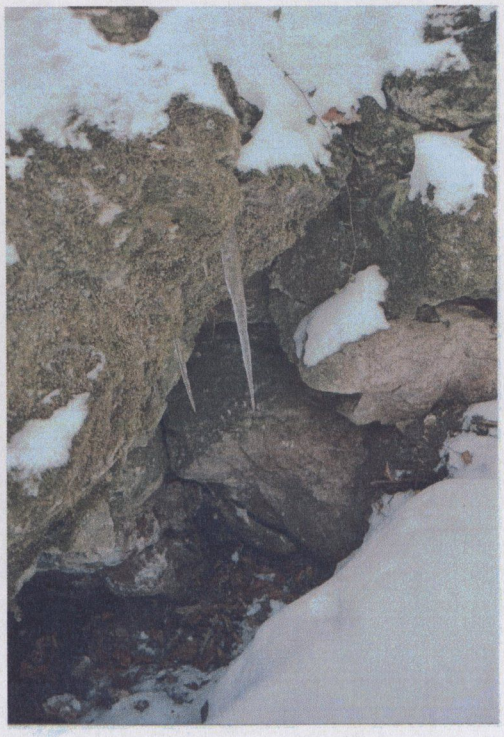

Barlangindikáció az Apalányai barlang közelében

Púpos-hegyi sziklák

Csókakői sziklák télen

Barlangindikáció a Púpos-hegyen

Három napos túra Szőlősardón
2002. március 15-17.

Kocsival való megérkezésünk után szálláshelyül a szőlősardói iskola szolgált.
Innen indultunk útnak az első napon a jósvafői Kossuth-barlanghoz. A hasadékrendszer jellegű barlangban való tartózkodásunk idején igen magas vízállás uralkodott, így a túratáv nagy részét vízben illetve úszva tettük meg. A közlekedést beépített vascsövek és kötelek segítették. A képződményekben gazdag emeleti szakaszra sajnos nem jutottunk fel.
A második napon felszíni túrára indultunk, mivel a Meteor-barlangba való lejutásunk lehetősége meghiúsult szervezési problémák miatt.
Ezt megelőzően a csapatból ketten (Kassai Piroska, Szencz Lívia) külön túrára indultunk a csábítóan szép időben Varbócra mely túratáv légvonalban kb. 3-4 km-t tett ki.
Visszaérkezésünkig a többiek is indulásra készen álltak így nekivághattunk a következő túraútvonalnak, mely az alsó-hegyi zsombolyok bejáratainak megtekintéséből állt.
Harmadik napunk csomagolással és hazautazással telt el.

Résztvevők: Szencz Lívia
Kassai Piroska
Vravuska Levente

Szencz Lívia

Három napos túra Aggteleken és környékén
2002. május 18-20.

Céljaink között fotózással egybekötött barlangtúrázások szerepeltek, ahol a fotózáshoz és a barlangokhoz kapcsolódó ismereteinket bővítettük.
Kocsival indultunk útnak Aggtelekre, ahová az éjszaka folyamán érkeztünk meg. Felállítottunk sátrainkat majd nyugovóra tértünk.
Másnap délelőtt útra keltünk első állomásunkhoz, a jósvafői Vass Imre-barlanghoz. A változatos formakincsű barlang megtekintése után utunk az Esztramos-hegyre vezetett, ahol megtekintettük az egykori vasbánya tárójából nyíló Rákóczi-barlangot új kivilágításában. Így valóban sokkal többet mutatott magából a barlang. Később bejártunk egy, a hegy gyomrába vájt tárót is.
A nap hátralévő részét visszaérkezésünk után táborhelyünkön töltöttük.
A második nap reggelén kocsiba szálltunk és útnak indultunk Szögligetre ahonnan gyalog mentünk tovább az Alsó-hegyen található Meteor-barlanghoz, mely útvonal hossza a bejáratig kb. 15 km. A helyszínre érve izgalommal töltött el minket a bejárat megpillantása nem hiába: a járatokban való vizes, sáros és képződményekben sivár ereszkedés után hirtelen betekintést nyerhettünk a monumentális Titánok-csarnokába. Pazar látványban részesített minket impozáns, szinte végeláthatatlanul magasban nyúló cseppköveinek sokaságával, cseppkőmedencéivel, heliktitek tömegével. Hatalmas élményt nyújtott számunkra a barlangban tett látogatás.
A felszínre érve visszafelé is megtettük a 15 km-es távot, majd késő délután elindultunk a jósvafői Béke-barlanghoz, ahonnan 6 kilométert gyalogoltunk befelé, többek között mésztufagátak, borsócseppkövek, cseppkő gombák között. Fáradt lábainknak kifejezetten jót tett a barlang 6 fokos vize, melyből derékig érő szintnél fordultunk vissza.
Estére (kb. 11 óra) értünk vissza szállásunkra. Az aznapi általunk összeszámolt 50 km-es változatos gyaloglás megtette hatását alvás szempontjából…
Hazaindulásunk napjának délelőttjén még látogatást tettünk aggteleki bejárata felől a Baradla-barlangba, ezen belül végig mentünk száraz lábbal a Retek-ág teljes, 3 km-es hosszán oda-vissza (nevét jellegzetes retek formájú cseppköveiről kapta) kiegészítve újabb felvételekkel az eddigi fotódokumentációt. A barlangból való kiérkezésünk után lebontottuk sátrainkat, csomagokkal és élményekkel megpakolva elindultunk a hazafelé vezető úton

Résztvevők: Takács Ferdinánd
Micheller Szilvia
Szencz Lívia
Kassai Piroska
Vravuska Levente

Szencz Lívia

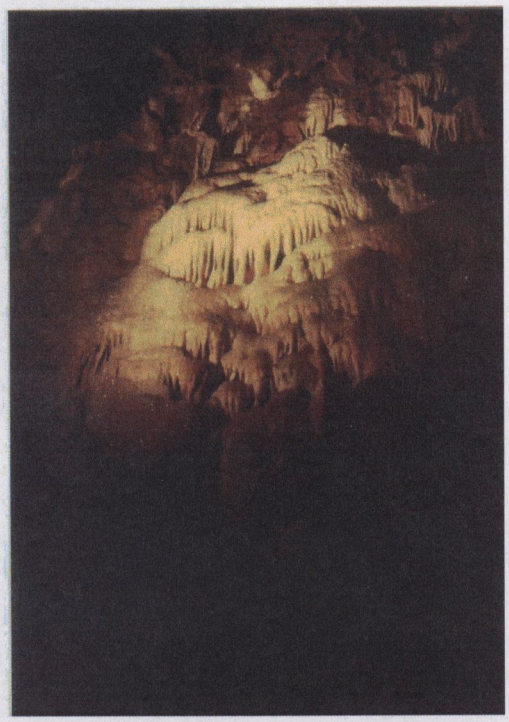

Vass Imre-barlang

Esztramos-hegy Rákóczi-barlang

Borsókő elszíneződések

Borsókövek a Rákóczi-barlangban

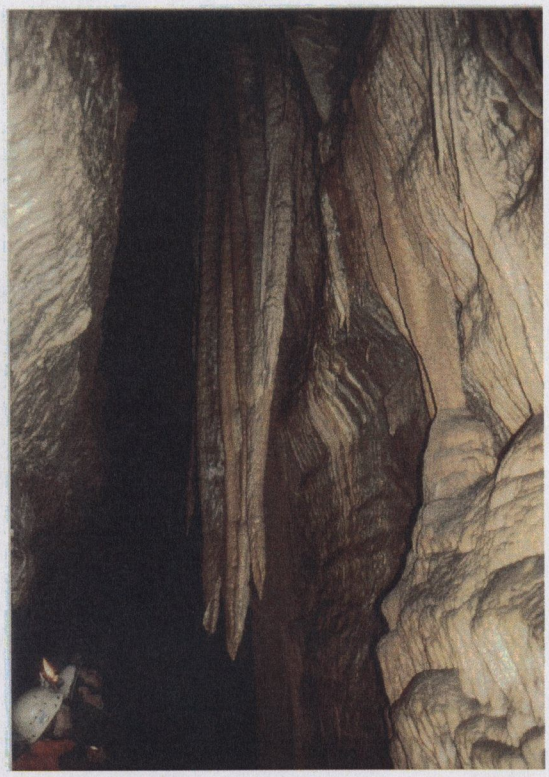

A jósvafői Béke-barlang

Az alsó-hegyi Meteor-barlang

Barlangtúrák Budapesten és környékén

Solymári Ördöglyuk
2002. április 14.

Első ízben állt módunkban betekintést nyerni a barlangba. Célunk a barlang megismerése és a terepviszonyok gyakorlása volt, melyre ezen hely ideálisnak bizonyult,
A Zsíros-hegy csúcsa alatt nyíló (325 m tszf.) barlangban hosszú túrán vettünk részt. Mely során megtapasztalhattuk a többszintű labirintus jellegű barlang kürtőinek, kuszodáinak, aknáinak technikai rejtelmeit. Emellett szép látványt nyújtott jellegzetes hévizes gömbfülkéivel, a kalcitkiválásokkal és cseppkőlefolyásokkal.

Résztvevők: Kassai Piroska
Szencz Lívia

Mátyás-hegyi barlang
2002. március 30.

A Pál-völgyi barlanggal szemben, az egykor működő kőfejtőbe nyíló barlangban már nem először jártunk, de ez alkalommal az eddigieknél nehezebb túrán vettünk részt barlangjárás gyakorlása céljából.
Túraútvonalunkon hatalmas sziklafalak, kőtömbök között a Tűzoltó-ágba indultunk el, jártunk a Könyvtárban, Laci- lépcsőnél, Földgömb-teremben, lementünk a Tóhoz, betekintettünk az Operába-csakhogy néhány helyet említsek a sok közül.
Fáradtan, de élményekkel és tapasztalatokkal gazdagodva értünk ki a barlangból.

Résztvevők: Szencz Lívia
Kassai Piroska
Vravuska Levente

Szemlő-hegyi barlang
2002. augusztus 20-21.

Ez alkalommal sikerült végigjárnunk a hévizes eredetű képződmények változatosságát mutató barlangot fotózás és vízminta vizsgálata céljából. A nem kiépített barlangszakasz helyenként igazán lenyűgöző látványt nyújtott (pl.: a Föld szíve) érintetlenségével és képződményeinek sokszínűségével. A Közgyűlés-terem megközelíthetősége miatt vált számunkra igen kedveltté: szűk csúszdán leérkezve egy viszonylag tágas és képződményekben szintén gazdag terembe értünk be.

A visszafele vezető úton minimálisan megtapasztalhattuk a borsókövek között való travizás örömeit, illetve szépségeit, hiszen ilyen képződmények között igazán élmény a túrázás.

Résztvevők: Takács Ferdinánd
Kassai Piroska
Szencz Lívia

Baritos-barlang

Nyári budapesti tartózkodásunk idején bekapcsolódtunk a Pagony Barlangkutató Csoport kutatótáborába, ahol a tudományos tevékenységek mellett kivettük részünket a délkeleti Mátyás-hegyi kőfejtőnél található Baritos-barlang járatainak kutatásából is. Az ún. Róka-járatot bontottuk, mely igazán biztató továbbjutást mutatott, emellett bejártuk a már feltárt szakaszokat.

Résztvevők: Takács Ferdinánd
Szencz Lívia
Kassai Piroska

Szencz Lívia

B-092-2/2003

Labirint Barlangkutató Csoport
Cserszegtomaj Barát utca 3.
8372
Tel.: 06302608356

Kutatási terv
2003.

Kutatási program

I. Feltáró kutatás

1. Apalányai-barlang kutatása:
Mivel feltételezéseink szerint a hévizes eredetű barlang felső szintjét találtuk meg, így kutatásunk iránya, a hévíz vélhető feltörési-visszahúzódási-aknáinak, járatainak kibontására irányul.

2. Újévi kétlik-barlang kutatása:
2003 január 1.-jén terepbejárás során megtalált barlangban jelenleg talpszintsüllyesztéssel 6 métert haladtunk mintegy 30% lejtőszögben a hegy belsejébe. A járatokat továbbra is talpszintsüllyesztéssel könnyen tudjuk tágítani és bízunk benne, hogy további termeket, járatok találunk. A barlang falán megfigyelhető oldásformák, hévizes illetve keveredett víz oldásaira utalnak.

3. Cserszegtomaji kútbarlang kutatása
a. Szabó Pál Zoltán-teremben folytatjuk a már 7 méter mély akna ácsolással biztosított talpszintsüllyesztését. Elképzeléseink szerint a hévíz oldotta üregrendszert találjuk meg, de előfordulgat hogy a karsztvíz is megjelenhet, hiszen az akna már mélyebben van mint a valamikor üzemelő kút feneke
b. Kút kuszoda bontása
A barlang végpontjainak bejárása során a Kút kuszodában volt érzékelhető a legnagyobb huzatjelenség. Ezért tervezzük a nehezen megközelíthető végpont tágítását talpszintsüllyesztéssel, hogy a látható légrésen keresztül a barlangból északi irányban még nem ismert járatokba juthatunk.
c. Továbbra is kutatjuk a Helikon-, Lovassy-terem nyugati járatainak végpontjait.

II. Klimatológiai vizsgálatok

A debreceni ATOMKI nyomdetektorait továbbra is cseréljük. Egyéb vizsgálatokat műszerek hiányában nem tudunk végezni.

III. Térképezési munkálatok

Eredményes kutatás esetén bővítjük az Apalányai-barlang illetve a Cserszegtomaji kútbarlang térképeit. Feltérképezzük az Újévi kétlik-barlangot.

IV. Barlangok állapotának megóvása

Az Apalányai-barlang lezárását valamit az Újévi kétlik-barlang lezárását is tervezzük. Mindkét barlang kiesik a kirándulási utaktól, de a balesetek megelőzése érdekében szükségesnek tartjuk.
Cserszegtomaji kútbarlang bejáratának újszerű lejárását az önkormányzat tervezi, a Temető út lezárásával egybekötve.

V. Csoportélet

1. Barlangkutató csoportunk létszámának növelését tervezzük, de nem minden áron. Felvételhez szigorú követelményt állítunk, pl.: alapfokú barlangjáró vizsga letételének vállalása!

2. Túrákat tervezünk Magyarország barlangjaiba: Aggteleki karszt, Bükk , budai barlangok

3. Lehetőségeinkhez mérten csatlakozunk a budapesti Pagony Barlangkutató Csoport kutatásaihoz.

A barlangokban végzendő munkáink során maximálisan szem előtt tartjuk az élet, természet és barlangvédelmi szempontokat.

Cserszegtomaj 2003. február 12.

Tisztelettel:
Cserszegtomaj Község Önkormányzat mint fenntartó részéről

CSERSZEGTOMAJ POLGÁRMESTERE

Gyuk János
Polgármester

CSERSZEGTOMAJ KÖZSÉG JEGYZŐJE

Dr Kaszás Tamás
jegyző

Takács Ferdinánd
csoportvezető